

Κοινό μέτωπο φορέων για τη σωτηρία της Καλόγριας!

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΗ

Το έγχρωμο τμήμα του κτηματολογικού χάρτη, είναι η έκταση των 35 στρεμμάτων που διεκδικεί ο ιδιώτης.

Η έκκληση της ΟΙΚΙΠΑ για συστράτευση όλων των τοπικών φορέων για τη σωτηρία της παραλίας στην Καλόγρια και την ακύρωση της επιχειρούμενης εκχώρησής της σε ιδιώτη (με τα εντέλλεστε του Γ.Γ. Δημόσιας Περιουσίας) βρήκε τη θετική ανταπόκριση όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Έτσι μέσα στο καλοκαίρι δημιουργήθηκε κοινό μέτωπο φορέων με τη συμμετοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, του Δήμου Δυτικής Αχαΐας, της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Δυτικής Ελλάδας (ΠΕΔΔΕ), του ΤΕΕ και φυσικά της ΟΙΚΙΠΑ, και συναποφασίστηκαν μια σειρά από ενέργειες.

Σε σύσκεψη που διοργάνωσε ο Δήμαρχος Δυτικής Ελλάδας κ. Γρηγόρης Αλεξόπουλος στις 11 Ιουλίου 2025 τέθηκαν οι βάσεις της κοινής προσπάθειας για την παραμονή της έκτασης των 35 στρεμμάτων στην παραλία της Καλόγριας σε δημόσια χρήση.

Λεπτομέρειες στις σελίδες 8 και 9

Πολίτες στην υπηρεσία των Κενταύριων.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Με ιδιαίτερη χαρά πληροφορήσαμε την έγκριση από το «ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ» της πρότασης που υποβάλαμε, σε συνεργασία με το Βιολογικό Τμήμα του Πανεπιστημίου μας, στα πλαίσια του προγράμματος «Καινοτόμες δράσεις με τους πολίτες» η οποία έχει στόχο την καταγραφή, παρακολούθηση και προστασία σπάνιων και ενδημικών ειδών του πολυποίκιλου γένους **Centaurea** (κενταύριες) εθνικού και κοινοτικού ενδιαφέροντος στην περιοχή της Δ. Ελλάδας.

Η δράση έχει τίτλο «Πολίτες στην υπηρεσία των Κενταύριων-Καινοτομία, διαχείριση, προ-

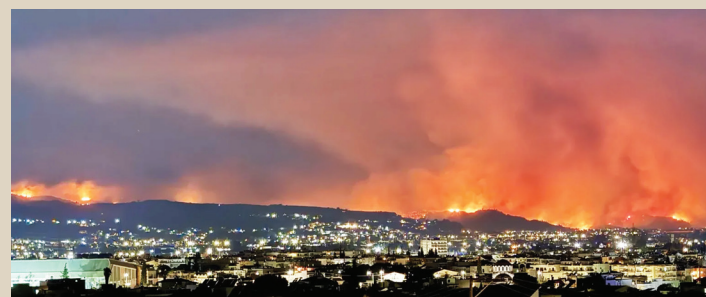

στασία» και θα ολοκληρωθεί σε 18 μήνες. Στην ομάδα έργου συμμετέχουν 8 μέλη της ΟΙΚΙΠΑ και από το Πανεπιστήμιο Πατρών οι **κ.κ. Παναγιώτης Δημόπουλος, Ιωάννης Κόκορης, Ελένη Λιβέρη και Αρης Ζωγραφίδης**.

Αναλυτικά στη σελίδα 4

Συνεχίζει να μας λείπει ο «τρόπος»!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Η Πάτρα και η Δυτική Αχαΐα πλήρως, για μια ακόμη χρονιά, βαρύ τίμημα στο βωμό των καταστροφικών πυρκαγιών, που φέτος έφτασαν στα όρια του αστικού της ιστού.

Η ΟΙΚΙΠΑ με ανακοίνωσή της τόνισε πως ο δημόσιος διάλογος θα πρέπει να επικεντρωθεί στα παρακάτω πεδία:

Πρόληψη, επιστημονική διαχείριση δασών, μεθοδολογίας καταστολής πυρκαγιών, έγκαιρη ειδοποίηση, σύγχρονος και αποτελεσματικός εξοπλισμός πυρόσβεσης, αξιοποίηση εκπαιδευμένων εθελοντών.

Ολόκληρη η ανακοίνωση της ΟΙΚΙΠΑ στη σελίδα 16

«Ραντεβού στις Βρύσες»

ΕΝΑ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΟ ΠΡΟΤΖΕΚΤ ΤΗΣ GREENPEACE ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Το «Ραντεβού στις Βρύσες» είναι ένα πρότζεκτ που δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της **Greenpeace** με όραμα να εξασφαλιστεί πόσιμο νερό και πρόσβαση σε ένα επαρκές δίκτυο κοινόχρηστων βρυσών για όλους. Το όραμα αυτό βασίζεται στο γεγονός ότι το νερό είναι απαραίτητο για τη ζωή, για τον άνθρωπο, όπως και για όλα τα έμβια όντα, τίποτα δεν μπορεί να το αντικαταστήσει.

Οι βασικοί μας στόχοι είναι:

- Να ενημερώσουμε, ευαισθητοποιήσουμε, κινητοποιήσουμε και να προωθήσουμε το δικαίωμα όλων μας σε ασφαλές πόσιμο νερό και εγκατάσταση επαρκούς δικτύου δημόσιων βρυσών.
- Να φέρουμε τον διάλογο για τα ύδατα, την καινοτόμο έρευνα, τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα των υδάτων και τη βιώσιμη διακυβέρνηση των υδάτων στην ελληνική δημόσια ατζέντα.
- Να δημιουργήσουμε κοινότητες σε τοπικό επίπεδο που θα δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες για να διεκδικούν τα δικαιώματά τους στον δημόσιο χώρο και να επιδιώκουν τη δημόσια έκφραση αλλά και τη δημιουργία υποδομών στη γειτονιά τους και στη χώρα τους.

Γιατί πρέπει να έχουμε πρόσβαση σε πόσιμο νερό
Η πρόσβαση στο νερό και την αποχέτευση αναγνωρίζονται ως ανθρώπινα δικαιώματα από τα Ηνωμένα Έθνη, αντικατοπτρίζοντας τη ζωτική σημασία τους για τη ζωή κάθε ανθρώπου. Τα κράτη είναι υπεύθυνα βάσει του

διεθνούς δικαίου για την παροχή αυτών των υπηρεσιών. Αναγνωρίζοντας ότι το ανθρώπινο δικαίωμα στο νερό και την αποχέτευση είναι ουσιώδες για την πλήρη απόλαυση της ζωής και όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το ψήφισμα του ΟΗΕ καλεί τα κράτη και τους διεθνείς οργανισμούς να παράσχουν οικονομικούς πόρους, ανάπτυξη ικανοτήτων και μεταφορά τεχνολογίας, μέσω διεθνούς βοήθειας και συνεργασίας, προκειμένου να κλιμακώσουν τις προσπάθειες για την παροχή ασφαλούς, καθαρού, προσβάσιμου και οικονομικά προσιτού πόσιμου νερού και αποχέτευσης για όλους.

Ποιό είναι το νομικό πλαίσιο;

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, και συγκεκριμένα σύμφωνα:

α) με το άρθρο 16 της Οδηγίας 2020/2184 (ΕΕ) σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης

β) τα άρθρα 16 και 18 της ΥΑ Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 27829 ΦΕΚ Β 3525 2023 "Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184" και

γ) τον Νόμο 4736/2020 (ΦΕΚ 200Α/20.10.2020).

Οι Ο.Τ.Α. Α' βαθμού οι οποίοι διαθέτουν δίκτυο πόσιμου νερού **υποχρεούνται να διαθέτουν κοινόχρηστες βρύσες** προς δωρεάν διάθεση πόσιμου νερού σε δημοτικές αθλητικές εγκαταστάσεις και σε δημοτικές παιδικές χαρές, παρέχοντας κατάλληλη σήμανση στο κοινό που **ενθαρρύνει τη χρήση επαναχρησιμοποιούμενων δοχείων νερού**, καθώς και να επεκτείνουν το δίκτυο με κοινόχρηστες βρύσες προς δωρεάν διάθεση πόσιμου νερού σε κοινόχρηστους χώρους συνάντησης κοινού εντός των ορίων της αρμοδιότητάς τους.

Τι ζητάμε από τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης;

Οι **φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως υπεύθυνοι φορείς ύδρευσης** θα πρέπει:

– Να αξιολογούν με προτεραιότητα τα έργα εκσυγχρονισμού

των δικτύων ύδρευσης.

– Να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των πηγών ύδρευσης (γεωτρήσεις, υδρομαστεύσεις, φυσικές δεξαμενές ύδατος κλπ.)

– Να συντηρούν και να ελέγχουν τακτικά τα συστήματα ύδρευσης (εξωτερικά και εσωτερικά δίκτυα), ενώ τα φθαρμένα δίκτυα να αντικαθίστανται κατά προτεραιότητα.

Τι άλλο είναι το νερό πέρα από δικαίωμά μας;

Ανάγκη!

Με περίπου το 60% του ανθρώπινου σώματος να αποτελείται από νερό, το να παραμείνεις ενυδατωμένος/η είναι ζωτικής σημασίας για την υγεία και την ευημερία μας. Σύμφωνα με Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στο νερό ως ανθρώπινο δικαίωμα, η εξωτερική διάσταση, μεταξύ άλλων, αναφέρει χαρακτηριστικά:

– Η πρόσβαση στο νερό είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την υγεία και την εκπαίδευση, ιδίως για τις γυναίκες, καθώς και με την προστασία και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων που σχετίζονται με το νερό.

– Το νερό πρέπει να θεωρείται παγκόσμιο δημόσιο αγαθό και όχι εμπόρευμα.

– Το καθαρό νερό και οι καλές υπηρεσίες υγιεινής και αποχέτευσης διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη βιώσιμη ανάπτυξη και στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των πλέον ευάλωτων κοινοτήτων.

– Την ανάγκη να αναληφθούν προληπτικές δράσεις στον τομέα της πρόσβασης σε ύδρευση και αποχέτευση.

– Ζητεί αποτελεσματικούς μηχανισμούς λογοδοσίας για όλους τους παρόχους υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης, ώστε

να διασφαλίζεται ότι σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και ότι δεν παραβιάζουν ούτε καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τι άλλους στόχους έχει το «Ραντεβού στις Βρύσες»;

Πέρα από τα πλεονεκτήματα για την υγεία μας και την εκπλήρωση βασικών μας αναγκών και δικαιωμάτων που αναφέραμε, το πρότζεκτ θα συμβάλει σε δύο ακόμα στόχους:

– Την **αναβάθμιση των πόλεών μας**.

– Τη **μείωση του πλαστικού μιας χρήσης**.

Σύμφωνα με τη μελέτη της ICAP CRIF για τα εμφιαλωμένα νερά, ο κλάδος των εμφιαλωμένων νερών παρουσίασε μεγάλη ανάπτυξη τις τελευταίες δεκαετίες στη χώρα μας.

Αυτό όχι μόνο συνεπάγεται **αυξημένο κόστος** για τους πολίτες και αντιβαίνει στον δημόσιο χαρακτήρα του νερού, αλλά **προσκρούει και στην οδηγία για τη μείωση της κατανάλωσης πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης και την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής ρύπανσης** (υπολογίζεται ότι μόνο στις ελληνικές θάλασσες καταλήγουν ετησίως **11.500 τόνοι πλαστικών** και ότι **2-2,5 δισ. πλαστικά μπουκάλια «καταναλώνονται» ετησίως στη χώρα**). Ιδιαίτερα σε περιοχές όπως η Αθήνα αλλά και η Πάτρα, που διαθέτουν δίκτυο πόσιμου νερού καλής ποιότητας, η εγκατάσταση δημόσιων βρυσών στους κοινόχρηστους χώρους είναι καθ' όλα εφικτή και η αδράνεια εκ μέρους των δημοτικών αρχών δεν θα μπορούσε να δικαιολογηθεί.

΄Αντε λοιπόν και στα δικά μας! Ο Δήμος Πατρέων ακούει;

Τέχνες & Πολιτισμός

Το Ίδρυμα Ιωάννου & Ευτέρπης Τοπάλη, παρουσιάζει, σε συνδιοργάνωση με το Εθνικό - Ιστορικό Μουσείο και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αχαΐας, έκθεση φωτογραφίας του φιλέλληνα **Robert McCabe** **“Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ - Τα χρόνια της ελπίδας”**.

Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τον Οκτώβριο 2025 και φιλοξενείται στην αίθουσα περιοδικών εκθέσεων του **Αρχαιολογικού Μουσείου Πατρών**.

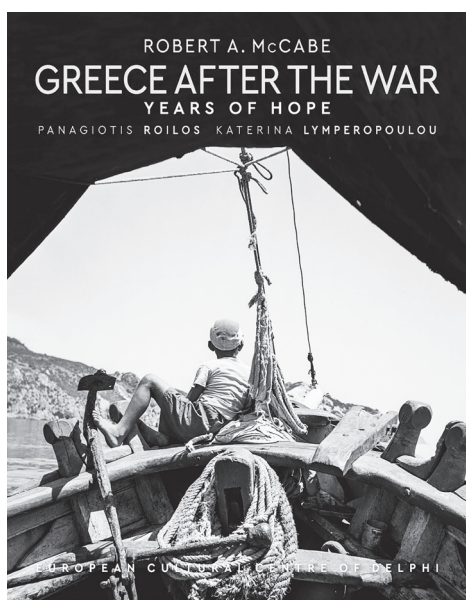
Κατά την παρουσίαση του Λευκώματος στο αμφιθέατρο του Αρχαιολογικού Μουσείου, τον κ. Robert McCabe, στα 91 του χρόνια σήμερα, πλαισίωσαν οι δύο συγγραφείς των κειμένων της εν λόγω έκδοσης, ο Καθηγητής του Χάρβαρντ και πρόεδρος της έδρας νεοελληνικών σπουδών **“Γιώργος Σεφέρης” Παναγιώτης Ροϊλός**, η δημοσιογράφος **Κατερίνα Λυμπεροπούλου**, καθώς και ο **Κώστας Ιωαννίδης**, αναπλ. Καθηγητής θεωρίας και κριτικής της τέχνης στην ΑΣΚΤ.

Το συντονισμό του πάνελ των ομιλητών έκανε η σύμβουλος επικοινωνίας **Ζέττα Ζάχου**. Η έκθεση, η οποία πρωτοπαρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό και Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, στη συνέχεια στη Σεούλ της Νότιας Κορέας και στο Ριζάρειο Κέντρο Εκθέσεων και Συναθροίσεων στο Μονοδένδρι Ζαγοροχωρίων, είναι εμπλουτισμένη με φωτογραφίες που εκτίθενται για πρώτη φορά και με μία σύγχρονη δημιουργία του εικαστικού Γιάννη Παπαδόπουλου εμπνευσμένη από το έργο του φωτογράφου. Την επιμέλεια της έκθεσης έχουν αναλάβει εκ μέρους

του Ιδρύματος Ι. & Ε. Τοπάλη, η **Δήμητρα Χριστοδουλοπούλου** Ιστορικός Τέχνης, επιμελήτρια και ο **Γιάννης Μόσχος**, Αρχαιολόγος, επιμελητής εκθέσεων του Αρχαιολογικού Μουσείου της Πάτρας.

Ο πολιτογραφημένος πλέον Έλληνας **Robert McCabe** έχει γεννηθεί το 1934 στο Σικάγο και μεγάλωσε στην περιοχή της Νέας Υόρκης. Τράβηξε τις πρώτες του φωτογραφίες σε ηλικία πέντε ετών με μια Kodak Baby Brownie. Τις πρώτες του φωτογραφίες από την Ευρώπη τις τράβηξε το 1954 κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού στη Γαλλία, την Ιταλία και την Ελλάδα, όταν ήταν ακόμα φοιτητής στο Princeton. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1955 και το 1957 και ταξίδεψε σε όλο το Αιγαίο, φωτογραφίζοντας με μια Rolleiflex και φιλμ Plus-X.

Το 1957 τράβηξε μια σειρά έγχρωμων φωτογραφιών στα ελληνικά νησιά για λογαριασμό της National Geographic Society. Οι ασπρόμαυρες φωτογραφίες του παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά στα μέσα της δεκαετίας του 1950 στη Firestone Library του Πανεπιστημίου Princeton και σε μια περιοδεύουσα έκθεση που ακολούθησε. Έκτοτε ταξιδεύει φωτογραφίζοντας σε όλο τον κόσμο και παρουσιάζοντας το φωτογραφικό του έργο σε πολυάριθμες εκθέσεις και εκδόσεις. Ζει και εργάζεται στις Η.Π.Α., στην Ελλάδα και τη Γαλλία. Το **Ινστιτούτο Τοπικής Ιστορίας** οργανώνει για τέταρτη χρονιά, με την υποστήριξη και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, **εργαστήριο συγγραφής βιβλίων Τοπικής Ιστορίας στην Σταμνά Αιτωλοακαρνανίας στις 11-12 Οκτωβρίου 2025**.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση του Ινστιτούτου, «τα φετινά ολοκαίνουργα εργαστήρια θα αναδείξουν τον σπουδαίο ρόλο που παίζει η Τέχνη από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα στην έκφραση της κοινωνίας κάθε εποχής και κάθε περιοχής και πώς αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί στα βιβλία Τοπικής Ιστορίας». Τα εργαστήρια (α. συγγραφής κεφαλαίων τέχνης, β. φυσικού περιβάλλοντος και πολιτισμού, γ. γνωστικής χαρτογραφίας, δ. συμβόλων και αναπαραστάσεων, ε. κεραμικής) θα διεξαχθούν στην Σταμνά Αιτωλοακαρνανίας, στον μυχό της μαγευτικής λιμνοθάλασσας του Αιτωλικού, για περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ενημερωτική εκδήλωση για την αρχαιολογική έρευνα στην Σταμνά και τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Δημοτικού Σχολείου του χωριού.

Βιβλιοπαρουσίαση

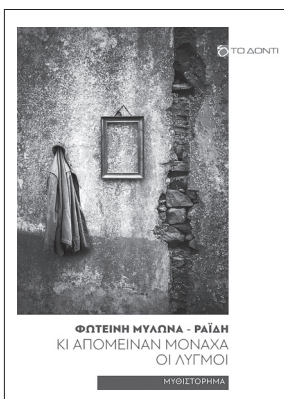
Φωτεινής Μυλωνά-Ραϊδή
«Κι απόμειναν μονάχα οι λυγμοί»

Εκδόσεις ΤΟ ΔΟΝΤΙ

Μέσα στα δυσοίωνα χρόνια του εμφυλίου πολέμου (1947-49), η Λένη, μια νεαρή γυναίκα από το Κρίκελλο Ευρυτανίας, μητέρα δύο παιδιών, αποφασίζει να αναλάβει μόνη της τη ζωή της.

Η Λένη, ο Γιώργης, ο Βασίλης, ο Κωστής, θύματα του αδελοφκτόνου πόλεμου, μέσα από τις σελίδες του μυθιστορήματος, μολογάνε τα βάσανά τους για να μην επαναληφθούν ποτέ ξανά. Πώς να περάσει από μέσα τους, αλλά κι από μέσα μας, η οδύνη των ανθρώπων που βιώνουν τα δεινά του πολέμου, αν δεν κοιτάξουμε τον καθένα τους κατάματα και δεν αφουγκραστούμε τις ιστορίες του;

Η Φωτεινή Μυλωνά-Ραϊδή γεννήθηκε στο Μεσολόγγι και εργάστηκε ως δασκάλα. Τα πρώτα της βιβλία

ήταν για παιδιά, με τα πιο πολλά να αφορούν στις ηλικίες των πρώτων τριών τάξεων του δημοτικού σχολείου. Δύο από αυτά έχουν διακριθεί σε διαγωνισμούς του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου και της Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς.

Έχει επίσης γράψει νεανικά μυθιστορήματα, ενώ διηγήματά της έχουν επιλεγεί για λογοτεχνικές συλλογές. Το μυθιστόρημα «Κι απόμειναν μονάχα οι λυγμοί» είναι το τρίτο μυθιστόρημά της για μεγάλους.

εν αιθρία

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 110002

Περιοδική Έκδοση της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας
Διεύθυνση: Τσαμαδού 21 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ
Α.Φ.Μ.: 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Θωμάς Κουτρούμπας
Τηλέφωνο & Fax: 2610.32.10.10
email: oikipa@otenet.gr
Τηλέφωνα μελών: 2610.342.444, 2610.643.541
Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή
Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας

Ετήσια συνδρομή για φορείς, οργανισμούς, υπηρεσίες: 43 ευρώ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: print247, 2610.521.007,

info@print247.gr

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:

Άιρις Γεωργαντά

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:

Παναγιώτης Χαλούλος

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ:

EUROBANK GR1302600150000710200863817

(ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ-ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ)

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΝΕΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ):

GR0801107850000078501501502

(ΚΑΝΕΛΜΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ-ΓΑΛΑΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ)

Πολίτες στην υπηρεσία των Κενταύρι(ι)ων.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Το ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο «Πολίτες στην υπηρεσία των Κενταύρι(ι)ων. Καινοτομία, διαχείριση, προστασία», που υπέβαλε η ΟΙΚΙΠΑ σε συνεργασία με το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, εγκρίθηκε από το «ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ» και πρόκειται να υλοποιηθεί τους επόμενους 18 μήνες. Το πρόγραμμα έχει ως αντικείμενο τη μελέτη απειλούμενων, σπάνιων και ενδημικών ειδών του πολυποικίλου γένους *Centaurea* (κενταύριες) εθνικού και κοινοτικού ενδιαφέροντος στην περιοχή της Δ. Ελλάδας με στόχο την καταγραφή, την παρακολούθηση και την προστασία τους.

Το εγκριθέν πρόγραμμα εντάσσεται στη Θεματική ενότητα Θ.Ε.4.1. «Καταγραφή, παρακολούθηση, διατήρηση και αποκατάσταση των φυσικών οικοτόπων και των ειδών κοινοτικού και εθνικού ενδιαφέροντος με στόχο την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας». Προβλέπεται η καταγραφή, παρακολούθηση, διατήρηση και αποκατάσταση, όπου κρίνεται απαραίτητο, **πέντε (5) φυτικών** ειδών εθνικού ενδιαφέροντος του γένους *Centaurea*, εκ των οποίων δύο (2) περιλαμβάνονται και στην Κοινοτική Οδηγία 92/43/ΕΚ. Οι δράσεις που προτείνονται έχουν στόχο την ανάσχεση της απώλειας της φυτοποικιλότητας στην περιοχή της Δυτικής Ελλάδας, όπου δραστηριοποιείται κυρίως η ΟΙΚΙΠΑ.

Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερο πλούτο φυτικών ειδών και υψηλό ποσοστό ενδημισμού. Εντούτοις οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και οι αλλαγές των χρήσεων γης απειλούν την βιοποικιλότητα της χώρας μας και έχουν οδηγήσει στο χείλος της εξαφάνισης σημαντικό αριθμό φυτικών ειδών. Με την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων επιχειρείται η διαχείριση και διατήρησή τους εντός (in situ), αλλά και εκτός (ex situ) του φυσικού τους περιβάλλοντος. Σε αυτήν την προσπάθεια κομβικό ρόλο θα έχουν οι πολίτες της περιοχής, οι οποίοι καλούνται να συμμετέχουν ενεργά με σύγχρονες εφαρμογές στην προστασία της τοπικής βιοποικιλότητας.

Πρόσφατα ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση του μεγαλύτερου ποσοστού της Ελληνικής χλωρίδας με την χρηματοδότηση του ΟΦΥΠΕΚΑ και την στήριξη της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας. Ανάμεσα στα 1093 γένη της Ελληνικής χλωρίδας, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γένος *Centaurea*, το οποίο είναι το πλουσιότερο γένος σε αριθμό ειδών συνολικά και σε αριθμό ενδημικών ειδών.

Περιλαμβάνει περίπου 116 είδη, εκ των οποίων περίπου το 50% είναι ενδημικά της Ελλάδας.

Επιπλέον, σημαντικός αριθμός ειδών και υποειδών *Centaurea* βρίσκονται σε απειλή ή/και σε καθεστώς προστασίας. Εντούτοις, για αρκετά από αυτά η γνώση της κατάστασής τους είναι ελλιπής, ενώ η ανάγκη για την μελέτη τους άμεση. Το γένος *Centaurea* περιλαμβάνει φυτά (κοινώς ονομαζόμενα κενταύριες) με ποικίλες **θεραπευτικές ιδιότητες** γνωστές από την αρχαιότητα και την ελληνική μυθολογία. Συγκεκριμένα, το γένος πήρε το όνομά του από τον σοφό **Κένταυρο Χείρωνα**, ο οποίος αναφέρεται από τον Όμηρο ως θεραπευτής και γνώστης των βοτάνων.

Εθνοβοτανικές μελέτες έχουν αποκαλύψει ότι οι κενταύριες έχουν χρησιμοποιηθεί επί μακρόν στη **λαϊκή ιατρική** για τη θεραπεία γυναικολογικών, πεπτικών και δερματολογικών προβλημάτων, ενώ αρκετές βιολογικές έρευνες έχουν επιβεβαιώσει αντιφλεγμονώδη, αντιπυρετική, αναλγητική, επουλωτική, αντιοξειδωτική, αντιβακτηριακή, αντιμυκητιακή και άλλες δράσεις. Το γένος *Centaurea* περιλαμβάνει **είδη εδώδιμα**, όπως το ελληνικό ενδημικό *Centaurea raphanina*, καλλωπιστικά, όπως η *Centaurea cyanus*, και ζιζάνια, όπως η *Centaurea solstitialis*.

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η συμβολή στην εντός και εκτός τόπου διατήρηση της βιοποικιλότητας της Ελληνικής χλωρίδας με έμφαση στην μελέτη και προστασία των απειλούμενων, σπάνιων και ενδημικών κενταυρίων κοινοτικού και εθνικού ενδιαφέροντος που εξαπλώνονται στην Δυτική Ελλάδα με δράσεις συνέργειας πολιτών και επιστημόνων. Στην Δυτική Ελλάδα (Αχαΐα, Αιτωλοακαρνανία και Ηλεία) φύονται μερικές από τις πιο σπάνιες κενταύριες, οι οποίες χρήζουν άμεσης ανάγκης in situ και ex situ διατήρησης.

Οι κενταύριες κοινοτικού ή/και εθνικού ενδιαφέροντος που θα μελετηθούν είναι οι: *Centaurea aetolica*, *C. alba*, *C. heldreichii*, *C. niederi*, *C. pumilio*.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα των δράσεων του προτεινόμενου έργου θα συμβάλουν με ουσιαστικό τρόπο στην **προστασία της βιοποικιλότητας** κάνοντας συμμετοχούς με ενεργό και πρωταρχικό ρόλο τους πολίτες στις δράσεις για τις απειλούμενες κενταύριες με την αρωγή της επιστημονικής

κοινότητας.

Από τις μελέτες πεδίου θα αντληθούν δεδομένα για την κατάσταση των πληθυσμών των μελετώνμενων φυτών, τα οποία είναι απαραίτητα για δράσεις διατήρησης και προστασίας. Το φυτικό υλικό, που θα διατηρείται στο Βοτανικό Μουσείο του Πανεπιστημίου Πατρών, θα αξιοποιηθεί για επιστημονικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς κατά τη διάρκεια, αλλά και μετά τη λήξη του έργου.

Η τοποθέτηση πινακίδων ή κατάλληλης κατασκευής για την περιγραφή του πληθυσμού θα έχει ως αποτέλεσμα την ενημέρωση των επισκεπτών στην περιοχή και την αποτροπή από πιθανή αφαίρεση απόρων από το φυσικό τους περιβάλλον. Μέσω των ενημερωτικών επισκέψεων ή ημερίδων θα ενημερωθούν οι πολίτες για την αξία και διαχείριση της τοπικής χλωρίδας και συγκεκριμένα απειλούμενων κενταυρίων.

Η ανάπτυξη εύχρηστης εφαρμογής κινητού θα οδηγήσει στην ασφαλή ταυτοποίηση των φυτών στη φύση και στην εύκολη και άμεση συμμετοχή των πολιτών στην επιστήμη (citizen science). Η ανάπτυξη σελίδας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η δημοσιοποίηση στον τοπικό τύπο θα έχει ως αποτέλεσμα την προώθηση του έργου και τη διάχυση των αποτελεσμάτων του.

Στην ομάδα έργου συμμετέχουν 8 μέλη της ΟΙΚΙΠΑ και από το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών ο Καθηγητής **Παναγιώτης Δημόπουλος** και οι Μεταδιδακτορικοί ερευνητές **Ελένη Λιβέρη** και **Άρης Ζωγραφίδης**, και από το Τμήμα Αειφορικής Γεωργίας του Πανεπιστημίου Πατρών ο Επικ. Καθηγητής **Ιωάννης Κόκορης**.

Θ.Κ.

Το έργο με τίτλο: «Πολίτες στην υπηρεσία των Κενταύρι(ι)ων: καινοτομία, διαχείριση και προστασία» υλοποιείται στο πλαίσιο του «Χρηματοδοτικού Προγράμματος Φυσικό Περιβάλλον και Κλιματική Ουδετερότητα 2024, ΑΠ.4 Καινοτόμες Δράσεις με τους Πολίτες», με προϋπολογισμό 47.400 € και χρηματοδότηση από το **Πράσινο Ταμείο**. Δικαιούχος του έργου: ΟΙΚΙΠΑ με συνδικαιούχο το Πανεπιστήμιο Πατρών (Τμήμα Βιολογίας).

Centaurea alba

Centaurea aitolika

Centaurea niederi

Centaurea pumilio

Σίφνος: Πρακτικές για ένα Βιώσιμο μέλλον

Ολοκληρώθηκε στις αρχές του καλοκαιριού η κατασκευή ενός δικτύου 120 λίθινων αναβαθμών στη Σίφνο, συμβάλλοντας ενεργά στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας του νησιού έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης.

Πρόκειται για μια ήπια διαχείριση των όμβριων υδάτων σε ρέματα, που αποσκοπεί τόσο στη μείωση πλημμυρικών φαινομένων, όσο και στον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας που είναι έντονη στα άνυδρα νησιά.

Οι λίθινοι αναβαθμοί είναι μία παραδοσιακή πρακτική διαχείρισης των υδάτινων πόρων που απαντάται ευρέως στα νησιά της Μεσογείου. Όπως και οι χαρακτηριστικές πεζούλες – βασικός τρόπος δημιουργίας καλλιεργήσιμων επιφανειών στα νησιά – έτσι και οι αναβαθμοί κατασκευάζονται αποκλειστικά με

την τεχνική της ξερολιθιάς, χρησιμοποιώντας δηλαδή μόνο πέτρα, χωρίς συνδετικά υλικά. Στην ουσία «σκαλοπατιάζουν» την κοίτη των χειμάρρων, επιβραδύνοντας την ροή του νερού προς τη θάλασσα και συμβάλλοντας στον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, τη μείωση του κινδύνου πλημμυρών και ξηρασίας και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας, χωρίς να αλλοιώνουν το τοπίο.

Πρόκειται για μια ήπια τεχνική με ρίζες βαθιά μέσα στο χρόνο που συνδέει την πολιτιστική μας κληρονομιά με τις σημερινές ανάγκες.

Το έργο υλοποιήθηκε στα δύο ρέματα που τροφοδοτούν το κύριο ρέμα της Σίφνου, το οποίο εκβάλλει στο λιμάνι των Καμαρών και χρηματοδοτήθηκε από ευρωπαϊκά προγράμματα.

Η τεχνική υλοποίηση του έργου έγινε μέσα από ένα πρόγραμμα επαγγελματικής μαθητείας τριών εβδομάδων, στο οποίο συμμετείχαν 10 νέοι/ες τεχνίτες/ριες που εκπαιδεύτηκαν στην ξερολιθική δόμηση.

Την οργάνωση και την εποπτεία είχε το «Μπουλούκι», μια ελληνική μη κερδοσκοπική εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και στα Βαλκάνια και αποτελείται από αρχιτέκτονες, πολιτικούς μηχανικούς, αλλά

1997, εκδρομή της Οικολογικής Κίνησης στη Νάξο. Ο Μανόλης Γλέζος μάς ξεναγεί στα φράγματα του χωριού του, παρουσιάζοντας το έργο του με περηφάνια «στα παιδιά της Αιθρίας», όπως μας αποκαλούσε!

και μελετητές της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η συλλογικότητα αυτή έχει ως κύριο στόχο τη συλλογή και την επικαιροποίηση της γνώσης γύρω από τις παραδοσιακές τέχνες-τεχνικές, και τα υλικά δόμησης, ιδίως στην πέτρα και το ξύλο.

Η αποτίμηση και η αξιολόγηση του αντικτυπου του έργου βρίσκεται σε εξέλιξη, μέσω της λειτουργίας αισθητήρων που καταγράφουν τη στάθμη του νερού και τις υδρολογικές συνθήκες.

Να σημειωθεί ότι δίκτυα λίθινων αναβαθμών σε ρέματα έχουν γίνει σε Πάρο και Ίο και βέβαια στη Νάξο, όπου το 1992-1995 ο αείμνηστος Μανόλης Γλέζος ως πρόεδρος στην κοινότητα Απεράθου Νάξου κατασκεύασε για πρώτη φορά στην Ελλάδα ένα τέτοιο δίκτυο.

Έλεγχοι στη Ζάκυνθο και την Κυπαρισσία από εκπροσώπους της Σύμβασης της Βέρνης

Επιτόπιους ελέγχους στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου και την Περιοχή Προστασίας της Φύσης του Κυπαρισσιακού Κόλπου, τις δύο μεγαλύτερες περιοχές ωτοκίας της Caretta caretta στη Μεσόγειο, πραγματοποίησαν από τις 17 έως τις 20 Ιουνίου 2025 εκπρόσωποι της Σύμβασης της Βέρνης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Οι εμπειρογνώμονες βρέθηκαν στην Ελλάδα για την παρακολούθηση της εφαρμογής των Συστάσεων που έχει υιοθετήσει η Διαρκής Επιτροπή της Σύμβασης της Βέρνης προς την χώρα μας σχετικά με την προστασία της θαλάσσιας χελώνας και τις συνεχιζόμενες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος στους μεγαλύτερους βιοτόπους αναπαραγωγής του στη Μεσόγειο.

Η κατάσταση στη Ζάκυνθο

Όπως αναφέρει το WWF Ελλάς, παρά το γεγονός ότι η υπόθεση του Κόλπου του Λαγανά θα συμπληρώσει 40 έτη παρακολούθησης από τα αρμόδια όργανα της Σύμβασης το 2026, εξακολουθούν

να καταγράφονται σοβαρές και χρόνιες παραβάσεις, μεταξύ των οποίων:

- Αυθαίρετες κατασκευές και δραστηριότητες, όπως παράνομες διανοίξεις δρόμων και οικοδομικές εργασίες στο Μαραθονήσι, ελλιπής εφαρμογή των μέτρων προστασίας, και ειδικότερα παραβίαση των ορίων ταχύτητας στη θαλάσσια περιοχή, αυξημένα επίπεδα ηχορύπανσης και φωτορύπανσης, καθώς και ανθρώπινη παρουσία στις παραλίες τις νυχτερινές ώρες.
- Παράνομη διέλευση τροχοφόρων σε προστατευόμενες παραλίες και στην περιοχή των αμμοθινών.
- Μη αποκατάσταση του παλαιού ΧΥΤΑ, με τις γνωστές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- Υπερβασία της φέρουσας ικανότητας των παραλιών, χωρίς τήρηση του ανώτατου αριθμού επισκεπτών που προβλέπει το προεδρικό διάταγμα του ΕΘΠΖ.
- Καταστροφή των αμμοθινικών

οικοσυστημάτων που αποτελούν κρίσιμο στοιχείο για τη βιωσιμότητα των παραλιών ωτοκίας.

- Μη απομάκρυνση παράνομων κτισμάτων στην περιοχή της Δάφνης.
- Όχληση από οργανωμένες δραστηριότητες, όπως η παρακολούθηση θαλάσσιων χελωνών, από πλήθος τουριστικών σκαφών, γεγονός που διαταράσσει τη φυσική συμπεριφορά του είδους.
- Ανεπαρκής φύλαξη και επιτήρηση, καθώς και μη τήρηση των διακρίσεων του θεσμικού πλαισίου ανά ζώνη του ΕΘΠΖ.

Παρόμοια κατάσταση είναι και στον **Κυπαρισσιακό Κόλπο** με κυριότερα προβλήματα την εντεινόμενη γεωργική χρήση δίπλα στις παραλίες ωτοκίας, την αλιεία πολύ κοντά στην ακτή, ανεξέλεγκτη πρόσβαση οχημάτων κλπ.

Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ ΑΙΤΙΑ ...ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ;

Το **φθινόπωρο** εμφανίστηκε στη μικρομέγλη πόλη μας μετά τη λήξη ενός **επεισοδιακού καλοκαιριού**, όπου μέχρι **...πυρκαγιές** χρειάστηκε να σβηστούν δίπλα στον **αστικό της ιστό!** Με τη **διακοπή** ρεύματος και νερού και την **αφόρητη** ατμόσφαιρα, που βιώσαμε στη συνέχεια, ίσως τώρα να κατανοήσαμε καλύτερα τι ακριβώς αντιμετωπίζει τόσο καιρό ο **αθώος, άμαχος πληθυσμός** στις πολεμικές ζώνες δίπλα μας... Και μας λυπεί αφάνταστα το γεγονός ότι και άλλες χώρες της **Ν. Ευρώπης** (π.χ. Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία) έζησαν μεγάλες πυρκαγιές φέτος, οι οποίες τροφοδοτήθηκαν κι εκεί από το ίδιο με το δικό μας **«κοκτέιλ μολότοφ»** κλιματικών συνθηκών! Δηλαδή, μια βροχερή άνοιξη, που ενίσχυσε την ανάπτυξη της βλάστησης, ενώ ακολουθήθηκε από **ακραία** και παρατεταμένη **ζέστη**, ισχυρούς **ανέμους** και **μεγάλη ξηρασία!** Αλλά, ενώ η **υπερθέρμανση** του πλανήτη - που έχει αυξηθεί κατά περίπου 1,4°C εξαιτίας της καύσης ορυκτών καυσίμων και της καταστροφής φυσικών οικοσυστημάτων - **πλήττει** ιδιαίτερα την **Ευρώπη**, η οποία **θερμαίνεται** σχεδόν **διπλάσια** από τον παγκόσμιο μέσο όρο, θεωρούμε ότι και ένας άλλος παράγοντας, που αναφέρεται σε μελέτη δημοσιευμένη πρόσφατα στο περιοδικό **Earth**, θα πρέπει να μας **προβληματίσει**.

Στο Σέφιλντ οι κάτοικοι περνούν περίπου 4 λεπτά την ημέρα σε φυσικούς χώρους· αν αυτό αυξηθεί σε 40 λεπτά, η διαφορά θα είναι καθοριστική.

Συγκεκριμένα, ερευνητές του Πανεπιστημίου του Ντέρ-

μπι στην **Αγγλία**, που εξέτασαν την περίοδο **1800-2020** και βασίστηκαν σε δεδομένα για την **αστικοποίηση**, την **απώλεια άγριας ζωής** στις γειτονιές και την **παύση** της **διαγενεακής μετάδοσης** της **επαφής με τη φύση**, διαπίστωσαν ότι μέσα σε **200** χρόνια η **σύνδεση του ανθρώπου με τον φυσικό κόσμο** έχει **μειωθεί** πάνω από **60%**,

με **κορύφωση** της μείωσης (**60,6%**) το **1990!**

Σύμφωνα, μάλιστα, με το **υπολογιστικό μοντέλο** της μελέτης, χωρίς εκτεταμένες πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές στο μέλλον - όπως η **εισαγωγή των παιδιών στη φύση** από νεαρή ηλικία και η **ριζική μεταμόρφωση** των πόλεων με **πράσινο** - η τάση θα συνεχιστεί. Η **πρόβλεψη** κάνει λόγο για **«εξαφάνιση της εμπειρίας»**, καθώς οι πυκνοκατοικημένες αστικές περιοχές και η έλλειψη γονεϊκού προσανατολισμού προς τη φύση απομακρύνουν τις νέες γενιές από τον φυσικό κόσμο, γεγονός που αναγνωρίζεται πλέον ως **βασική αιτία της περιβαλλοντικής κρίσης**, αλλά και **κρίσιμη για την ψυχική μας υγεία!**

Η μελέτη καταλήγει ότι πιο **αποτελεσματικά** είναι μέτρα που στοχεύουν σε **μικρά παιδιά** και οικογένειες, όπως οι **«δασικοί παιδικοί σταθμοί»**, ενώ αυτές οι **πολιτικές** για την προσχολική εκπαίδευση και την αστική αναμόρφωση πρέπει να εφαρμοστούν μέσα στα επόμενα **25 χρόνια** για να υπάρξει **αυτοσυντηρούμενη ανάκαμψη**.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Με την **Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ)** να εξελίσσεται ταχύτατα σε όλον τον κόσμο και τη ζήτηση για **«έξυπνες» λύσεις** και **απαντήσεις** σε ποικίλες **ερωτήσεις** να αυξάνεται διαρκώς, το ερώτημα που τίθεται είναι αν μπορούμε πλέον να μιλάμε για **«καινοτομία»**, χωρίς να λογαριάζουμε τις **περιβαλλοντικές συνέπειες!**

Συγκεκριμένα, έρευνα σε **14** μεγάλα **μοντέλα ΤΝ** έδειξε πως όσο πιο **πολύπλοκη** είναι μια ερώτηση, τόσο περισσότερους **ρύπους** προκαλεί, έως και **6 φορές** περισσότερους σε σχέση με μια απλή ερώτηση. Επίσης, σύμφωνα με εκτιμήσεις, ένα ερώτημα στο περίφημο **ChatGPT** καταναλώνει **5 φορές** περισσότερη ηλεκτρική ενέργεια από μια αναζήτηση στη **Google**, ή όσο θα απαιτού-

σε η **λειτουργία** μιας λάμπας για περίπου **20 λεπτά!**

Ήδη, εταιρείες όπως η **Google** και η **Microsoft** καταγράφουν εκρηκτική **αύξηση** στις **εκπομπές CO₂**, παρά τις δεσμεύσεις τους για «μηδενικές εκπομπές». Η **Google**, που από το 2007 ισχυριζόταν πως είναι **ουδέτερη** ως προς τον **άνθρακα** μέσω **αντισταθμίσεων**, παραδέχτηκε στην έκθεση βιωσιμότητας του 2023 ότι **δεν διατηρεί** πλέον **«λειτουργική ουδετερότητα»** λόγω της επέκτασης της ΤΝ.

Γενικά, οι μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας αποφεύγουν να δώσουν σαφή στοιχεία για τις ενεργειακές ανάγκες της ΤΝ, αφήνοντας **κενό ενημέρωσης** και προβληματισμού σε πολιτικούς και ρυθμιστικές αρχές. Εντούτοις, πρόσφατη

Κάθε φορά που ένας χρήστης στέλνει μια νέα ερώτηση στο ChatGPT, ενεργοποιεί έναν αόρατο μηχανισμό που προκαλεί εκθετική αύξηση των εκπομπών άνθρακα

έκθεση του **Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ** προειδοποιεί πως η εκθετική ανάπτυξη της ΤΝ θα μπορούσε να πολλαπλασιάσει **επί 25** την **ενεργειακή κατανάλωση** του

τεχνολογικού τομέα έως το 2040. Αυτό θα δημιουργούσε σοβαρές πιέσεις στα ηλεκτρικά δίκτυα και θα υπονόμει **παγκόσμιους στόχους** για την **κλιματική αλλαγή**.

ΑΝΘΗ ΛΩΤΟΥ ΞΑΝΑΝΘΙΖΟΥΝ ΣΕ ΛΙΜΝΗ ΤΟΥ ΚΑΣΜΙΡ!

Η **Wular** υπήρξε κάποτε μία από τις μεγαλύτερες **φυσικές λίμνες** γλυκού νερού στην **Ασία** που βρίσκεται στην κοιλάδα του **Κασμίρ**, στους πρόποδες των οροσειρών Πιρ Παντζάλ και **Ιμαλαΐων**. Από το **1990** έχει χαρακτηριστεί **υγροβιότοπος** διεθνούς σημασίας στο πλαίσιο της **συνθήκης Ραμσάρ**, ήταν ξακουστή για τα υψηλής ποιότητας **άνθη λωτού** και στήριζε τα προς το ζην περισσότερων από **5.000 ανθρώπων** που συνέλεγαν και πουλούσαν **nadru** – το **εδώδιμο κοτσάνι** του λωτού, το οποίο θεωρείται πολιτισμικά τοπική **λιχουδιά**.

Όμως, το **1992** καταστροφικές **πλημμύρες** έπνιξαν τον πυθμένα της λίμνης με **ιζήματα**, εξαφανίζοντας τα φυτά του λωτού. Εντούτοις, μόλις το **2020**, η **Αρχή Διαχείρισης και Προστασίας της Wular (WUCMA)** ξεκίνησε πρόγραμμα **εκβάθυνσης** της λίμνης για την **απομάκρυνση** των ιζημάτων και των **απορριμμάτων** που μετέφεραν ο ποταμός Τζέλουμ και οι παραπόταμοί του.

Σήμερα, πέντε χρόνια αργότερα, τα άνθη του λωτού **ανθίζουν** ξανά, ενισχύοντας την **τοπική οικονομία**, η οποία βρισκόταν στα πρόθυρα **κατάρρευσης**, υπενθυμίζοντάς μας ότι η **περιβαλλοντική αποκατάσταση**

Έπειτα από τρεις δεκαετίες απουσίας, τα άνθη λωτού επιστρέφουν στη λίμνη Wular του Κασμίρ

δεν είναι μόνο θέμα **αισθητικής** ή **στατιστικών** – είναι και θέμα **επανασύνδεσης** του ανθρώπου με τη γη.

μικρές ΕΙΔΗΣΕΙΣ από το ΜΕΓΑΛΟ κόσμο

☑ Στα τέλη του **Ιουλίου** το **Ανώτατο Δικαστήριο** του ΟΗΕ στη **Χάγη**, προχώρησε στη **σημαντικότερη νομική απόφαση** που έχει εκδοθεί **μέχρι σήμερα** για την **κλιματική αλλαγή**. Έπειτα από δύο εβδομάδες ακροάσεων και τη μελέτη 10.000 σελίδων, το Διεθνές Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα κράτη έχουν **διεθνή νομική υποχρέωση** και να **αποτρέπουν** την **περιβαλλοντική ζημιά** από την κλιματική αλλαγή, αλλά και να την **αποκαθιστούν**. Ο ΟΗΕ είχε δώσει εντολή στο δικαστήριο να συντάξει αυτό το έγγραφο το **2023**, μετά από χρόνια εκστρατείας από μια ομάδα **φοιτητών νομικής** από τα **νησιά του Ειρηνικού** με επικεφαλής το νησιωτικό κράτος του **Βανουάτου**. Μπορεί η παρέμβαση της Χάγης να μην είναι **δεσμευτική**, αλλά θεωρείται δεδομένο ότι **θα επηρεάσει** σημαντικά τις μελλοντικές **διεθνείς δικαστικές υποθέσεις** για το κλίμα.

☑ Στα μέσα του **Αυγούστου**, εκπρόσωποι **185 χωρών**, που συναντήθηκαν στη **Γενεύη**, **απέτυχαν** για άλλη μια φορά να καταλήξουν σε **δεσμευτικό κείμενο** για την αντιμετώπιση της λίαν ανησυχητικής παγκόσμιας **πλαστικής ρύπανσης**. Οι «**φιλόδοξοι**» (ΕΕ, Καναδάς, Αυστραλία, πολλές χώρες Λατινικής Αμερικής και Αφρικής) ζητούσαν **μείωση** της παγκόσμιας παραγωγής πλαστικών και **αυστηρά μέτρα** για την εξάλειψη των περιβαλλοντικών και υγειονομικών επιπτώσεών τους, ενώ οι **αντίθετοι** (κυρίως πετρελαιοπαραγωγά κράτη) **απορρίπτουν** δεσμεύσεις για **περιορισμό** της παραγωγής **υδρογονανθράκων**, αλλά και **απαγορεύσεις** σε επικίνδυνα μόρια ή πρόσθετα υλικά που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία πλαστικών. Οι διαφορές μεταξύ των δύο παραμένουν **βαθείς**, οπότε το **μέλλον** των διαπραγματεύσεων παραμένει **αβέβαιο**.

☑ Ως γνωστόν, τα **χημικά φυτοφάρμακα** οδηγούν αναπόφευκτα σε **ανθεκτικότητα** των επιβλαβών εντόμων και αντ' αυτών προτείνεται εναλλαγή καλλιεργειών, παρακολούθηση πληθυσμών και προσέλευση **φυσικών εχθρών**. Ο εντομολόγος Δρ **Robert Mensah** ήδη από τη δεκαετία του '90, για την καταπολέμηση κάμπιας του βαμβακιού στην **Αυστραλία**, δημιούργησε απλό «**τροφικό σπρέι**» (υδατικό διάλυμα μαγιάς και ζάχαρης), που, όταν ψεκαζόταν στις καλλιέργειες, προσέλκυε ωφέλιμα έντομα, όπως **πασχαλίτσες**, για να τραφούν με τα επιβλαβή. Έτσι ξεκίνησε μια διεθνής εκστρατεία **βιώσιμης γεωργίας** και η μέθοδος του εφαρμόστηκε με επιτυχία στο **Μπενίν**, την **Αιθιοπία**, το **Βιετνάμ** και την **Ινδία**, μέσω οργανισμών όπως το **Pesticide Action Network** και το **Better Cotton**, εκπαιδεύοντας εκατοντάδες χιλιάδες αγρότες. Όμως χρειάζεται περισσότερη **έρευνα** για την αποτελεσματικότητα των σπρέι σε διαφορετικά **κλίματα** και **συστήματα καλλιέργειας**, αλλά αναγνωρίζεται ότι τα αποτελέσματα δείχνουν σημαντική **προοπτική**, ιδιαίτερα για **μικροκαλλιεργητές**.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ: ΤΕΛΟΣ ΣΤΙΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ ΣΑΛΤΣΑΣ ΣΟΓΙΑΣ ΣΕ ΣΧΗΜΑ ΨΑΡΙΟΥ!

Από την **1η Σεπτεμβρίου** η πολιτεία της **Νότιας Αυστραλίας** έγινε το πρώτο μέρος στον κόσμο που απαγόρευσε τις **πλαστικές συσκευασίες σάλτσας σόγιας** σε σχήμα **ψαριού**, που δίνονται μαζί με γεύματα **σούσι** για το δρόμο. Και τούτο, διότι αυτά τα εμβληματικά μπουκαλάκια των 30 ml με πώμα είναι πολύ μικρά για να επεξεργαστούν από τα μηχανήματα **διαλογής ανακύκλωσης** και συχνά καταλήγουν στη **χωματερή**.

Τα δοχεία **shoyu-tai** με σάλτσα σόγιας εφευρέθηκαν στην **Ιαπωνία** τη δεκαετία του **1950**. Αρχικά κατασκευάζονταν από γυαλί ή κεραμικά και γρήγορα έγιναν βασικό συστατικό του **σούσι** σε πακέτο. Η απόφαση απαγόρευσής τους εντάσσεται στο πλαίσιο της **επικαιροποίησης** προηγούμενης **περιβαλλοντικής νομοθεσίας** (από τον Σεπτέμβριο του 2023), η οποία απαγόρευε, μεταξύ άλλων, τις **σακούλες** των ΣΜ, τα **πλαστικά καλαμάκια**, τα **μαχαίροπρήρουνά**, τους **αναδευτήρες πο-**

Η κατάργηση των fish-soy αποβλέπει στον περιορισμό των πλαστικών συσκευασιών και προβλέπει προειδοποιήσεις και πρόστιμα για όσες επιχειρήσεις δεν συμμορφωθούν.

τών, τις **μπατονέτες** και τα **κομφετί**. Σε μια παγκόσμια σύγκριση της **διαχείρισης** των πλαστικών αποβλήτων, η **Αυστραλία** κατατάχθηκε φέτος **έβδομη** μεταξύ **25 χωρών** για τις συνολικές προσπάθειές της να **ελέγξει** τη **ρύπανση** από πλαστικά.

Οι τελευταίες εξελίξεις για το θέμα της καλόγριας

ΚΟΙΝΟ ΜΕΤΩΠΟ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

“ Η παραλία της Καλόγριας ΘΑ ΧΑΘΕΙ οριστικά, αν δεν συντονίσουμε ΟΛΟΙ τις προσπάθειές μας! Το ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας με την επικείμενη εκχώρηση σε ιδιώτη έκτασης 35 στρεμμάτων στην παραλία της Καλόγριας, που συντελείται στην προστατευόμενη περιοχή του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς, θα πρέπει να σταματήσει ΤΩΡΑ! ”

Με το παραπάνω απόσπασμα, που δημοσιεύτηκε στο φύλλο Ιουλίου-Αυγούστου της «Εν αιθρία», τονίζαμε την ανάγκη **συστράτευσης** όλων των τοπικών φορέων για τη σωτηρία της παραλίας στην Καλόγρια και την ακύρωση της εκχώρησής της σε ιδιώτη.

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση είδαμε στις αρχές Ιουλίου αυτή η έκκλησή μας να βρίσκει ανταπόκριση και να δημιουργείται **κοινό μέτωπο φορέων** με τη συμμετοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, του Δήμου Δυτικής Αχαΐας, της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Δυτικής Ελλάδας (ΠΕΔΔΕ), του ΤΕΕ και, φυσικά, της ΟΙΚΙΠΑ.

Έτσι σε σύσκεψη που διοργάνωσε ο Δήμαρχος Δυτικής Ελλάδας κ. Γρηγόρης Αλεξόπουλος στις 11 Ιουλίου 2025 τέθηκαν οι βάσεις της κοινής προσπάθειας για την παραμονή της έκτασης των 35 στρεμμάτων στην παραλία της Καλόγριας σε δημόσια χρήση.

Σε ανακοίνωση, που εκδόθηκε αμέσως μετά τη σύσκεψη, αναφέρονται τα εξής:

Αποφασισμένοι να προστατέψουν με κάθε μέσο τον δημόσιο χαρακτήρα της προστατευόμενης, από το δίκτυο Natura 2000, χαρακτηρισμένης ως «απάτητης παραλίας», περιοχής της Καλόγριας, εντός του Εθνικού Πάρκου Κοτυχίου-Στροφυλιάς, είναι οι τοπικοί φορείς, οι οποίοι συγκροτούν κοινό «μέτωπο» κατά της διεκδίκησης της κυριότητας έκτασης 35 στρεμμάτων από ιδιώτη.

Σε σύσκεψη που συγκάλεσε στο γραφείο του ο Δήμαρχος Δυτικής Αχαΐας Γρηγόρης Αλεξόπουλος, παρουσία του βουλευτή Αχαΐας Ανδρέα Παναγιωτόπουλου, του αναπληρωτή Περιφερειάρχη Χαράλαμπου Μπονάνου, εκπροσώπων της ΠΕΔ Δυτ. Ελλάδος, της ΟΙΚΙΠΑ και των βουλευτών Αχαΐας Γ.

Σύσκεψη φορέων

Παπανδρέου και Σ. Αναγνωστοπούλου, με τη συμμετοχή και νομικής συμβούλου κ. Σοφίας Παυλάκη, εξειδικευμένης στην περιβαλλοντική νομοθεσία, αποφασίστηκαν τα επόμενα συντονισμένα βήματα, με τη δρομολόγηση συγκεκριμένων νομικών και διοικητικών ενεργειών.

Με δεδομένο ότι η Καλόγρια αποτελεί έναν από τους ελάχιστους εναπομείναντες παράκτιους, προστατευόμενους φυσικούς θησαυρούς της χώρας, είναι δημόσια περιουσία και έχει μοναδική περιβαλλοντική αξία, αλλά και τις αυθαίρετες – πολιτικά, θεσμικά και νομικά – ενέργειες που έχουν προηγηθεί προκαλώντας το κοινό περί δικαίου αίσθημα και εκθέτοντας τη δημόσια διοίκηση, αποφασίστηκε:

- Να κατατεθεί αίτηση ανάκλησης της τελευταίας απόφασης της Κτηματικής Υπηρεσίας Αχαΐας, η οποία κάνει αποδεκτό το αίτημα του ιδιώτη μετά το «εντέλλεσθε» του γεν. γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας, επαναδιατυπώνοντας ωστόσο, σοβαρές επιφυλάξεις.

- Να διερευνηθεί η νομιμότητα των τίτλων ιδιοκτησίας που επικαλείται ο ιδιώτης και να διασφαλιστεί ο δημόσιος χαρακτήρας της έκτασης.

- Να κατατεθούν ασφαλιστικά μέτρα σε περίπτωση οποιασδήποτε ενέργειας ή επέμβασης εκ μέρους του ιδιώτη επί της δημόσιας έκτασης και να προστατευθεί η περιοχή μέχρι την οριστική εκδίκαση.

- Να κατατεθεί αναφορά στα θεσμικά και ελεγκτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι οι περιοχές Natura 2000 προστατεύονται και από την ευρωπαϊκή νομοθεσία, η οποία ρητά απαγορεύει οποιαδήποτε επέμβαση σε προστατευόμενους οικοτόπους, για τους οποίους δεν υπάρχουν στόχοι διατήρησης.

- Να γίνει αίτηση ακυρώσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας και σε κάθε άλλο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο για την ακύρωση της οριστικής απόφασης παραχώρησης της έκτασης, καθώς πρόκειται ξεκάθαρα για δημόσια περιουσία.

- Να διενεργηθεί κάθε νόμιμη πράξη για τη θεσμική και νομική κατοχύρωση της προστατευόμενης περιοχής, με σαφή ορι-

σθέτησης και συνταγματική «θωράκιση». Οι τοπικοί φορείς διαμηνύουν πως θα εξαντλήσουν όλα τα ένδικο μέσα, για να αποτραπεί οποιαδήποτε προσπάθεια εκποίησης δημόσιας γης με μακροπρόθεσμες αρνητικές επιπτώσεις, τόσο περιβαλλοντικά όσο και κοινωνικά.

Ήδη η νομική σύμβουλος κ. Παυλάκη κατέθεσε στις 25 Αυγούστου 2025, για λογαριασμό των 5 φορέων, αίτηση ανάκλησης της απόφασης στην Κτηματική Υπηρεσία Αχαΐας, με την οποία έγινε αποδεκτό το αίτημα του ιδιώτη για την αναγνώριση σε αυτόν εμπραγμάτων δικαιωμάτων, μετά το «εντέλλεσθε» του γεν. γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας. Πέραν αυτού έχει θέσει στη διάθεση των φορέων εκτενή στοιχεία για το καθεστώς προστασίας της περιοχής, ενώ παράλληλα πραγματοποιήσε έρευνα στο Κτηματολόγιο για τα ακίνητα του ιδιώτη.

Σε επόμενη φάση θα συζητηθεί η κατάθεση αναφοράς στα θεσμικά και ελεγκτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθότι οι περιοχές Natura 2000 προστατεύονται και από την ευρωπαϊκή νομοθεσία, η οποία ρητά απαγορεύει οποιαδήποτε επέμβαση σε προστατευόμενους οικοτόπους, για τους οποίους δεν υπάρχουν στόχοι διατήρησης.

Σε περίπτωση που απορριφθεί η αίτηση ανάκλησης, όπως έχει ήδη αποφασιστεί, θα γίνει αίτηση ακυρώσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας και σε κάθε άλλο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, για την ακύρωση της οριστικής απόφασης παραχώρησης της έκτασης, καθώς πρόκειται ξεκάθαρα για δημόσια περιουσία.

Θ.Κ.

Αίτηση ανάκλησης της απόφασης της Κτηματικής Υπηρεσίας Αχαΐας

Παραλία καλόγριας

Με μια εκτενή και πλήρως τεκμηριωμένη αίτηση (67 σελίδων!) η νομική σύμβουλος των 5 φορέων της περιοχής **κ. Σοφία Παυλάκη** ζήτησε την ανάκληση του εγγράφου με αριθ. πρωτ. 57802 ΑΠΑ 2025/27.5.2025 της Κτηματικής Υπηρεσίας Αχαΐας, με θέμα «**Εφαρμογή της παρ. 12 άρθρου 5 ν. 5092/2024**», με το οποίο αναγνωρίζονται εμπράγματα δικαιώματα στον ιδιώτη, στην έκταση των 35 στεμμάτων της Καλόγριας.

Παραθέτουμε στη συνέχεια τους κυριότερους λόγους, για τους οποίους αιτείται η ανάκληση του εγγράφου:

Επειδή η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, με ορίζοντα το 2030, στοχεύει, μεταξύ άλλων, στη διασφάλιση της προστασίας και της διατήρησης των οικοτόπων και ειδών, ούτως ώστε αυτά να μην παρουσιάζουν επιδείνωση μέσω της εντατικοποίησης της εφαρμογής και επιβολής της ενωσιακής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Επειδή το σύνολο των συμβολαιογραφικών τίτλων που επικαλείται ο Κ. Μ. είναι μεταγενέστερα του καθορισμού παλαιού αιγιαλού στην επίμαχη έκταση και επομένως απολύτως απρόσφορα να θεμελιώσουν εμπράγματο δικαίωμα υπέρ του σε αυτήν, ενώ και από κανένα από τα συμβόλαια αυτά δεν δύναται να προκύψει η αναγκαία εκ του νόμου αδιάκοπη σειρά τίτλων ιδιοκτησίας και η ταύτιση της περιγραφής του ακινήτου για το οποίο πρόκειται, επομένως μη νομίμως δέχθηκε η υπηρεσία σας την αναγνώριση εμπραγμάτων δικαιωμάτων του στο ΑΒΚ 32 δημόσιο ακίνητο.

Επειδή για την περιοχή της Καλόγριας η διαδικασία κτηματογράφησης δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί και οι υπάρχουσες ανηρτημένες στο Κτηματολόγιο εγγραφές έχουν αποκλειστικά και μόνο προσωρινό χαρακτήρα, επομένως δεν δύναται να παράσχουν τελεσίδικη αναγνώριση εμπραγμάτων δικαιωμάτων στους φερομένους ως ιδιοκτήτες ακινήτων στην περιοχή.

Επειδή στην ψηφιακή βάση του Κτηματολογίου δεν εντοπίστηκε κανένα ακίνητο σε

ολόκληρο τον νομό Αχαΐας καταχωρημένο στο όνομα του Κ. Μ.

Επειδή ο Κ.Μ. παρουσιάζει παραπλανητικά τον εαυτό του ως δήθεν δικαιούχο εμπραγμάτων δικαιώματος κυριότητας στο επίμαχο ακίνητο, ενώ γνωρίζει ότι δεν διαθέτει κανένα νόμιμο δικαιολογητικό έγγραφο ή άλλο στοιχείο επί του οποίου να μπορεί να θεμελιώσει νομίμως εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο αυτό.

Επειδή είναι απολύτως αυθαίρετη και απαράδεκτη η εκ μέρους της υπηρεσίας σας και κάθε άλλης εμπλεκόμενης δημόσιας υπηρεσίας ή αρχής αναγνώριση υπέρ του Κ. Μ. εμπραγμάτων δικαιωμάτων στην επίμαχη δημόσια και κοινόχρηστη έκταση επί του παλαιού αιγιαλού της περιοχής Καλόγριας.

Επειδή και μόνο με την επίκληση των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 25 του Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων (ν. 3528/2007) παραδέχεστε ότι η υπηρεσία σας όσο και ο ίδιος ο κ. Τσιούρας θεωρείτε την αναγνώριση εμπραγμάτων δικαιωμάτων στην επίμαχη έκταση υπέρ του Κ. Μ. ως απολύτως αντισυνταγματική και μη νόμιμη ενέργεια, την οποία καμία διάταξη ή ενέργεια δεν μπορεί να νομιμοποιήσει.

Επειδή, μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου από τον ν. 5092/2024 προεδρικού διατάγματος, ούτε ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Περιουσίας ούτε ο Προϊστάμενος της τοπικής Κτηματικής Υπηρεσίας θεωρούνται εκ του νόμου ως αρμόδια όργανα για τη διεκπεραίωση της διαδικασίας αναγνώρισης εμπραγμάτων δικαιωμάτων στον επίμαχο παλαιό αιγιαλό της Καλόγριας υπέρ του φερομένου ως δικαιούχου Κ. Μ.

Επειδή η εξεταζόμενη υπόθεση είναι σήμερα εκκρεμής ενώπιον της ελληνικής Δικαιοσύνης, η οποία δεν έχει ακόμα αποφανθεί ούτε καν οριστικά πρωτοδίκως, σχετικά με τη συνδρομή δικαιώματος κυριότητας του Κ. Μ. στο επίμαχο ακίνητο.

Επειδή για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του το ελληνικό Δημόσιο υπέχει αστική ευθύνη κατά τα άρθρα 105-106

ΕισΝΑΚ. Επομένως για την προσβολή, απώλεια και υποβάθμιση περιβαλλοντικών στοιχείων και αγαθών ή την διευκόλυνση τέτοιων ενεργειών, το ελληνικό Δημόσιο δια των αρμοδίων οργάνων του υπέχει ευθύνη κατά τις κείμενες διατάξεις.

Επειδή η παράλειψη τήρησης ή η πλημμελής τήρηση της εφαρμοστέας νομοθεσίας για την προστατευόμενη περιοχή της Καλόγριας συνιστά αδίκημα εκ μέρους των οργάνων κάθε αρμόδιας αρχής διωκόμενο εκ του νόμου (παράβαση καθήκοντος, ζημία του Δημοσίου κλπ.).

Επειδή είναι επιτακτική ανάγκη να απαγορευθεί με ενέργειές σας οποιαδήποτε υποβάθμιση, βλάβη, απώλεια ή καταστροφή στην προστατευόμενη περιοχή του παλαιού αιγιαλού και του υγροτόπου της Καλόγριας, λαμβανομένου υπόψη ότι πρόκειται για οικοτόπο του Δικτύου Natura 2000, για τον οποίο δεν υφίστανται προκαθορισμένοι στόχοι διατήρησης ούτε πλήρης διασφάλιση ότι οποιαδήποτε επέμβαση στην περιοχή δεν θα έχει επιπτώσεις στο φυσικό της περιβάλλον.

Επειδή η προστατευόμενη περιοχή της παραλίας και του υγροτόπου Καλόγριας τυγχάνει Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (ΣΠΠ), επομένως είναι απολύτως απαγορευμένη σε αυτήν οποιαδήποτε επέμβαση και δραστηριότητα με δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ακόμα και αν ήθελε θεωρηθεί ως έργο που επιβάλλεται από ορισμένο μείζον εθνικό συμφέρον.

Επειδή η υπό κρίση αίτησή μας είναι νόμιμη, βάσιμη, αληθής και αποδεδειγμένη, παραδεκώς δε και νομίμως εισάγεται ενώπιόν σας.

Επειδή τυγχάνουμε όλοι, δημόσιες υπηρεσίες και φορείς, με θεσμική αρμοδιότητά μας, μεταξύ άλλων, την προστασία του περιβάλλοντος, της βιώσιμης ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής, καθώς και τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων και της δημόσιας κτήσης στην περιοχή της δικαιοδοσίας μας, το δε πέμπτο από εμάς αιτούν σωματείο έχει στους καταστατικούς σκοπούς του την προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής και εδρεύει εντός του νομού Αχαΐας. Επομένως, άπαντες οι αιτούντες έχουμε έννομο συμφέρον για την άσκηση της παρούσας αιτήσεως.

Επειδή τα επικαλούμενα γεγονότα και τους ισχυρισμούς μας τους αποδεικνύουμε νομίμως και με τα προσκομιζόμενα συνημμένα στοιχεία και έγγραφα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ και με ρητή επιφύλαξη παντός εν γένει νομίμου δικαιώματός μας,

ΑΙΤΟΥΜΕΘΑ

- Να γίνει δεκτή η παρούσα Αίτησή μας στο σύνολό της.
- **Να ανακληθεί το υπ' αριθ. πρωτ. 57802/27.5.2025 έγγραφο της υπηρεσίας σας και κάθε συναφής πράξη της διοίκησης.**
- Να απέχει η υπηρεσία σας στο εξής από κάθε ενέργεια που κατατείνει στην αναγνώριση εμπραγμάτων δικαιωμάτων οποιουδήποτε ιδιώτη στην επίμαχη έκταση.

Οδοιπορικό στις βαλτικές χώρες

Η ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ

Σε προδιαθέτει ευχάριστα ο προορισμός σ' αυτές τις χώρες. Νωρίς το απόγευμα το ξεκίνημα από Πάτρα. Στο αεροπλάνο και αργά τη νύχτα στη Ρίγα, σουρουπώνει ή χαράζει; Και τα δύο, το ένα μέσα στο άλλο.

Ξεκινάμε από την Ρίγα, την πρωτεύουσα της Λεττονίας, που την διασχίζει ο ποταμός Νταούγκαβα. Βροχερό πρωινό, μια ανάσα για μας από τη ζεστή Πάτρα. Ξεκινάμε με ένα μουσείο διαφορετικό, με αυτοκίνητα αντίκες, ομολογουμένως εντυπωσιακό, καθώς παρουσίαζε από τροχήλατες άμαξες μέχρι αυτοκίνητα μεγάλου κυβισμού. Περπατήσαμε στην πλακόστρωτη παλιά πόλη, μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της Ουνέσκο, όπως και το το **Βίλνιους** και το **Τάλιν**.

Επισκεφτήκαμε τον καθεδρικό ναό, την εκκλησία του Αγίου Πέτρου, θαυμάσαμε το γοτθικής αρχιτεκτονικής σπίτι των Μαυροκέφαλων, μιας συντεχνίας εργένδων εμπόρων και το σπίτι της γάτας ως απάντηση ενός δυσारेστημένου εμπόρου τοποθετώντας στη στέγη του δύο γάτες να δείχνουν τα οπίσθιά τους στο κτίριο των Μαυροκέφαλων.

Την συνοικία Art Nouveau δεν μπορέσαμε να την επισκεφτούμε. Περπατώντας φτάσαμε στο μνημείο ελευθερίας, σύμβολο ανεξαρτησίας και τόπο συγκεντρώσεων, που την ημέρα εκείνη φωτογραφίζονταν οι αποφοιτήσαντες φοιτητές με τις συγχαρητήριες ανθοδέσμες. Συνεχίσαμε για το παλάτι του Ρούνταλε, μπαρόκ και ροκοκό ο ρυθμός του, με αρχιτέκτονα τον Ίταλο Ραστρέλλι, με κήπους όπως των Βερσαλλιών, συντριβάνια και λουλούδια και τώρα μουσείο και χώρος εκθέσεων ιστορικών γεγονότων και παραστάσεων. Συνεχίζοντας για το Βίλνιους σταματάμε στο λόφο των Σταυρών.

Ένας μικρός λόφος όπου το 1831 τοποθετήθηκαν οι πρώτοι οι σταυροί για τους πεσόντες κατά την εξέγερση κατά της ρωσικής αυτοκρατορίας και, παρόλο που αφαιρούνταν κατά καιρούς, ο λόφος ξαναέμιζε, μέχρι που έγινε σημείο αντίστασης και ελευθερίας και άνθρωποι από όλο τον κόσμο ως επισκέπτες τοποθετούν το δικό τους σταυρό οποιουδήποτε σχήματος και νοήματος, ειρηνικό ή θρησκευτικό.

Φτάνοντας στο Βίλνιους, στη

συμβολή των ποταμών Βίλνιε και Νέρις, πέρα από τον καθεδρικό, τον Πύργο του Γκεντιμίντας, τις μπαρόκ εκκλησίες, τα μεσαιωνικά κτήρια, τα πλακόστρωτα δρομάκια, την Πύλη της Αυγής για καθολικούς και ορθόδοξους, πεζοπορήσαμε κατά μήκος του ποταμού σε πανέμορφο τοπίο και ανεβήκαμε στο λόφο των τριών Σταυρών προς τιμή των πρώτων ιεραποστόλων που βασανίστηκαν και εκτελέστηκαν από τους παγανιστές. Από εκεί απολαύσαμε πανοραμικά την πόλη.

Στο δρόμο μας και η **Ουζούπη** (Uzupis), αυτοανακηρυγμένη μια Πρωταπριλιά ως ανεξάρτητο κρατίδιο με δικό της νόμισμα, λέει (εμείς πάντως με ευρώ πληρώσαμε). Εντυπωσιακό το κάστρο στο Τρακάι σε ένα νησί μέσα στη λίμνη Γκάλβε, τόσο για τα εκθέματα, όσο και τα εργαλεία βασανισμού στο προαύλιο. Στο Κάουνας στο μουσείο του διαβόλου χαιρετίσαμε τα διαβολάκια σε όλες τις διεθνείς μορφές τους και αργά το απόγευμα στο αεροδρόμιο του Βίλνιους για το Τάλιν. Από το αεροπλάνο απολαύσαμε το ηλιοβασίλεμα.

Πρωινό και περιήγηση στο Τάλιν. Στον καθεδρικό ναό Αλέξανδρου Νιέφσκι, ρωσικού τύπου ορθόδοξος, στο κάστρο Τοομρεα, στην πλατεία Δημαρχείου με το παλαιότερο φαρμακείο της Ευρώπης από το 1422.

Να και η κρουαζιέρα στη Βαλτική. Πουρνό πουρνό για το Ελσίνκι. Φτάνοντας στο λιμάνι, προσωπικά μπερδεύτηκα αν ο χώρος υποδοχής και επιβίβασης ήταν για πλοία ή για αεροπλάνα. Πήραμε το πρωινό μας μέσα στο πλοίο, ειδική προσφορά και απολαύσαμε στον πλούσιο μπουφέ εκτός των πολλών άλλων σολομό μέχρι χαβιάρι, ναι, ναι, υπέροχο!

Πριν περιηγηθούμε στο **Ελσίνκι**, για να δούμε τον καθεδρικό Λουθηρανικό ναό με το πράσινο χρώμα στους τρούλους, τη σκεπαστή αγορά, τον σιδηροδρομικό σταθμό, το κοινοβούλιο, την πλατεία Narinkka, την υπέροχη βιβλιοθήκη με το σχήμα πλοίου και τα γυάλινα παράθυρα για χάζεμα την ώρα του διαβάσματος, επισκεφτήκαμε με το φεριμπότ το νησί-φρούριο Suomenlinna, μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της Ουνέσκο, όπου βρίσκεται και η Ορθόδοξη εκκλη-

σία κτισμένη το 1854 για τους Ρώσους στρατιώτες με τον τρούλο της να λειτουργεί παράλληλα και ως

φάρος.

Γεμάτη η μέρα και η επόμενη είναι της επιστροφής.

Φεύγοντας από το Τάλινν σταματάμε στο Πάρνου, παραλιακή πόλη με ιαματικά λουτρά, στο κάστρο Τουράιντα (κήπος του Θεού) κατασκευασμένο το 1214 ως κατοικία του αρχιεπισκόπου της Ρίγα, στην Σιγκούλντα με τα τρία κάστρα της που αποκαλείται Ελβετία της Λεττονίας.

Κοινά χαρακτηριστικά και αξιόθγαυμαστα και των τριών χωρών είναι το πράσινο, τα δάση, οι λίμνες, η καθαριότητα, η ανάπτυξη τους στα χρηματοοικονομικά, στην πληροφορική, στην τεχνολογία, στον τουρισμό και άλλα, οι καθαρές υπερσύγχρονες τουαλέτες σε δημόσιους χώρους

και στα μουσεία, η οδηγική συμπεριφορά των οδηγών, που σε κάθε διάβαση σταματούσαν πριν εμείς σκεφτούμε πού θα πάμε, οι ποτιστικοί ασκοί δεμένοι στα φρεσκοφυτεμένα δέντρα (ναι, φύτευαν!)

Φτάσαμε στη Ρίγα, που μας περίμενε ένα πλούσιο δείπνο, λίγη ξεκούραση στο δωμάτιό μας και άφιξη στο αεροδρόμιο για την επιστροφή μας στην Αθήνα και κατόπιν στην Πάτρα.

Υπέροχη εκδρομή, υπέροχες εικόνες που πήραμε μαζί μας. Όμορφες πόλεις και χώρες. Περιμένοντας την επόμενη εκδρομή ευχαριστούμε τον αρχηγό μας

Οδυσσέα Ξεριζωτή και τον ξεναγό μας Μιχάλη Μακατσώρη.

Αγγελική Αγγελικοπούλου.

Και το οδοιπορικό ποιητικά

Κάποιες πόλεις

Κάποιες πόλεις
δεν κοιμούνται τις νύχτες
ξαγρυπνούν ηλεκτροφώτιστες,
ξεγυμνώνονται στις νύχτας
το διάφανο φως
σαρκάζουν το σκοτάδι
και γελούν με τα διαβολάκια του
Κάουνας,
λικνίζονται ηδονικά

καπνίζοντας τις φιλντισένιες πίπες του Τρακάι,
ξημερώνονται με την ίδια
χρωματιστή σκυτάλη της δύσης
και το κρώξιμο των γλάρων,
χορεύουν ολημερίς
με τις μακριές σκιές των δένδρων
ψάχνοντας τον φωτεινό
κύκλο του ήλιου.
Κάποιες πόλεις
σαν το Βίλνιους, τη Ρίγα, το Τάλινν
κάποιες χώρες
είναι τα στόματα,
είναι τα μάτια,
είναι οι ανάσες
είναι η ζωή της γης.

Αγγελική Αγγελικοπούλου

ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗ ΖΩΝΗ ΣΤΟ ΕΛΟΣ ΑΓΥΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Με τη συνδρομή της ΟΙΚΙΠΑ

Ανακοίνωση για την κοπή των καλαμιών κατά μήκος της ξύλινης πεζογέφυρας στο έλος της Αγυιάς εξέδωσε ο **Δήμος Πατρέων**, τονίζοντας την **πολύτιμη συνεργασία που είχε με την ΟΙΚΙΠΑ**, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι συνέπειες στην πανίδα της περιοχής.

Το μέλος της ΟΙΚΙΠΑ **Γιώργος Χείρας** συνεργάστηκε στενά με την **υπηρεσία Πρασίνου** και το προσωπικό του Δήμου και υπέδειξε τον τρόπο και την έκταση της παρέμβασης, ώστε να μην προκληθούν ή τραυματιστούν, τα ζώα της περιοχής, όπως οι υδρόβιες χελώνες και άλλα.

Παραθέτουμε την ανακοίνωση του Δήμου

Την Τετάρτη 23/7/2025 ολοκληρώθηκε η κοπή και απομάκρυνση της υδρόβιας βλάστησης σε πλάτος 3 μέτρων ένθεν και ένθεν της πεζογέφυρας του Έλους της Αγυιάς με σκοπό τη δημιουργία αντιπυρικής ζώνης για την αποτροπή πυρκαγιάς και την υποβοήθηση της αναγέννησης στο ευαίσθητο οικοσύστημα του υγροτόπου του Οικολογικού πάρκου του Έλους Αγυιάς Πατρέων.

Οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν από το Τμήμα Πρασίνου και διήρκεσαν 11 μέρες σε

δύσκολες συνθήκες μεγάλης θερμοκρασίας και υγρασίας, αφού στο μεγαλύτερο τμήμα οι εργασίες γίνονταν μέσα στο νερό, σε βαλτώδες έδαφος, με την ανάγκη σταδιακής απομάκρυνσης τεράστιου όγκου καλαμιών σε μεγάλη απόσταση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο συγκεκριμένος υγροτόπος έχει καταγραφεί ως **αξιοσημείωτος υγρότοπος**, από το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων (ΕΚΒΥ-Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή "Site code: EL63200600 Site name : Παράκτιο Έλος Αγυιάς").

Διαθέτει αξιόλογη βιοποικιλότητα, αφού φιλοξενεί μεγάλο αριθμό ειδών άγριας ζωής, τα οποία αναπτύσσονται εξαρτώμενα από το υδάτινο στοιχείο. Εκεί αναπτύσσεται ένα περίπλοκο σύστημα τροφικών σχέσεων, οι οποίες δεν απαντώνται στο αστικό, αλλά ούτε στο αγροτικό περιβάλλον, αποτελεί δηλαδή ένα **ζωντανό εργαστήριο της φύσης**.

Δεδομένης της ανεκτίμητης οικολογικής του αξίας και της αξιόλογης βιοποικιλότητάς του, οι εργασίες έγιναν με πολλή προσοχή και σεβασμό και με την **πολύτιμη συνεργασία της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας (ΟΙΚΙ.ΠΑ)**, ώστε να μην διαταραχθούν κατά το δυνατόν τα είδη που απαρτίζουν την πανίδα της περιοχής, με γνώμονα την ανάγκη προστασίας και ανάδειξης του υγροτόπου.

Ενισχύστε την έκδοση της «ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ»

Αγαπητοί φίλοι,

Όλοι εσείς, που συμπορεύεστε μαζί μας, ως υποστηρικτές της ΟΙΚΙΠΑ και αναγνώστες της «εν αιθρία», σ' αυτό το δημιουργικό ταξίδι στα μονοπάτια του εθελοντισμού και της οικολογίας, είστε για μας **πολύτιμοι σύμμαχοι** στον αγώνα για την προστασία του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής στην πόλη μας. Συνεχίστε να στηρίζετε οικονομικά την έκδοση της «εν αιθρία»

με όποιο τρόπο μπορείτε:

- * **Ανανεώστε εγκαίρως την υποστήριξή σας!**
- * **Γράψτε υποστηρικτές τους φίλους σας!**
- * **Διαφημίστε στις σελίδες της «εν αιθρία» την επιχείρησή σας!**

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Επιμέλεια-επιλογή κειμένων: Παναγιώτης Χαλούλος
<http://users.sch.gr/pchaloul/>
<https://pchaloul.blogspot.com/>

Τέχνη για ένα Βιώσιμο Μέλλον: Μεταξύ Φωτός και Σκιάς

Σε δύο ιστορικές τοποθεσίες της πλατείας Σπλάντζιας στα Χανιά, οι οποίες ευγενώς παραχωρήθηκαν από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων, παρουσιάστηκε, 13 Αυγούστου - 7 Σεπτεμβρίου 2025, εικαστική έκθεση με τίτλο «Μεταξύ Φωτός και Σκιάς: Τέχνη για ένα Βιώσιμο Μέλλον».

Στην έκθεση παρουσιάστηκαν έργα δύο διακεκριμένων γυναικών εικαστικών, της Αντιγόνης Καββαθά και της Αντωνίας Παπατζανάκη. Επιμέλεια Έκθεσης: Ιωάννης Ν. Αρχοντάκης, Αντωνία Παπατζανάκη.

«...κάτω από τα καμένα δέντρα ο ελαφρύς αέρας δεν ανακατεύει τις σκιές, το φως δεν έχει χώρο να παίξει. Αλλά το καμένο δέντρο δεν χάνει την ομορφιά του και θα αναγεννηθεί μέσα από τις στάχτες του. Το μάθημα ζωής που παίρνουμε από τα δέντρα - κι αυτό ακριβώς μας βοηθούν να κατανοήσουμε οι δύο καλλιτέχνιδες - είναι ότι τα έχουμε ανάγκη. Αν θέλουμε η ελπίδα (το φως) να νικήσει την απόγνωση (το σκοτάδι) και η ζωή στον πλανήτη Γη να συνεχίσει να υπάρχει» γράφει ο ιστορικός τέχνης Χριστόφορος Μαρίνος, που υπογράφει το κείμενο του καταλόγου της έκθεσης.

Και όπως σημειώνεται στο δελτίο τύπου της έκθεσης (αποσπάσματα):

«Οι δύο καλλιτέχνιδες θίγουν, μέσα από δια-

φορητικά εκφραστικά μέσα, το επείγον θέμα της κλιματικής κρίσης, συνδυάζοντας την καλλιτεχνική έκφραση με την περιβαλλοντική συνείδηση, προκειμένου να εγείρουν ερωτήματα για τη σχέση της ανθρωπότητας με τη φύση και την εύθραυστη ισορροπία που διατηρεί τη ζωή.»

«Η βαθιά οικολογική καταστροφή που προκαλείται από τις επαναλαμβανόμενες δασικές πυρκαγιές λειτουργεί τόσο ως έμμονη πραγματικότητα όσο και ως κεντρικό θέμα στο έργο της Αντιγόνης Καββαθά... Οι εντυπωσιακές ασπρόμαυρες συνθέσεις της, που βρίσκονται στη διασταύρωση φωτός και σκότους, πραγματικότητας και φαντασίας, ζωής και θανάτου, ξεδιπλώνονται σε διάφορες διαστάσεις, δημιουργώντας έναν έντονο διάλογο μεταξύ καταστροφής και ανανέωσης...».

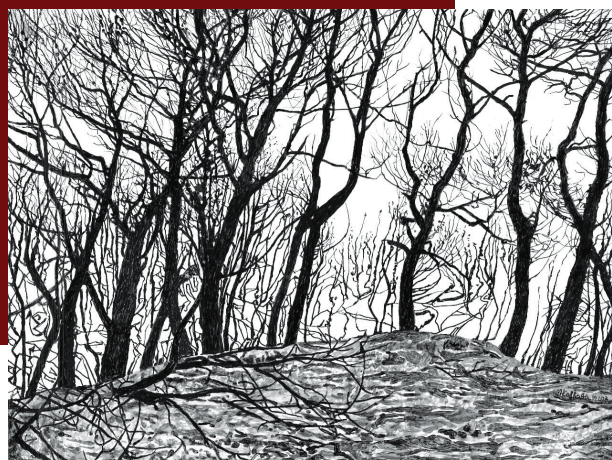
«Η πρόσφατη δουλειά της Αντωνίας Παπατζανάκη είναι εμπνευσμένη από τη βιολογία και τις περιβαλλοντικές ανησυχίες, αντλώντας εικόνες από τη μικροσκοπία των εσωτερικών δομών που χρησιμοποιεί η φύση για να δημιουργήσει πολυπλοκότητα και ζωή. Το έργο της στοχεύει στην ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τη σημασία των φυτών ως θεμέλιο για την οικολογική ισορροπία... Η εγκατάσταση Xylem - Platanus orientalis είναι εμπνευσμένη από τις τομές ενός στελέχους πλάτανου, όπως φαίνεται κάτω από

το μικροσκόπιο, ενώ η εγκατάσταση Structural αντλεί έμπνευση από τις δομές της υπόγειας ζωής και του νερού... Η παρουσίαση της εγκατάστασης της Παπατζανάκη κάτω από τις ρίζες του πλάτανου στον χώρο της Υπόγειας Κρήνης συνδέει τους ορατούς και αόρατους ρόλους της φύσης στη διατήρηση της ζωής».

Αντιγόνη Καββαθά, Σκιά στη στάχτη I, 2023, Ακρυλικά σε mylar

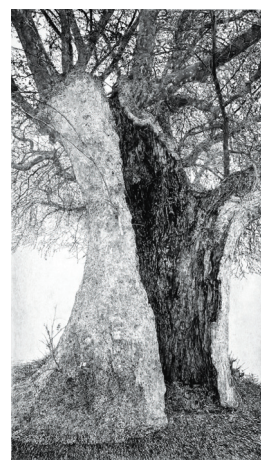
«Αν η Καββαθά απαθανατίζει τη μαγική "λάμψη" των καμένων-νεκρών δέντρων, η Παπατζανάκη ζωγραφίζοντας το εσωτερικό των δέντρων αποτυπώνει τη δομή της ζωής, τη ζωή καθαυτή» γράφει ο Χριστόφορος Μαρίνος.

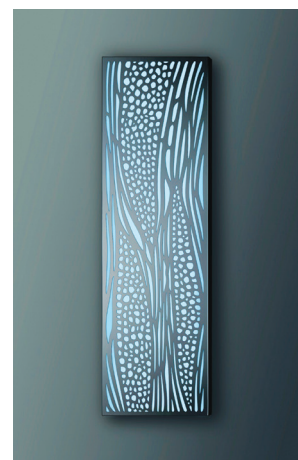
Αντιγόνη Καββαθά, Νεκρική σιγή I, 2023, Ακρυλικά σε mylar* (*mylar είναι επιφάνεια από ανακλαστικό υλικό)

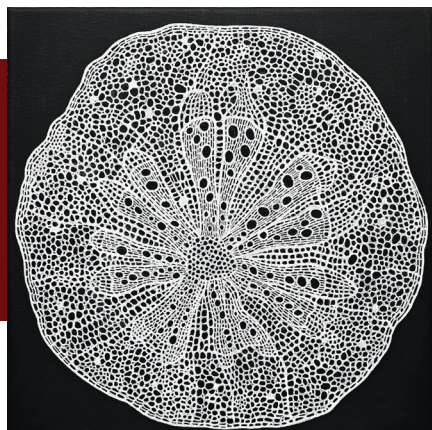
Αντιγόνη Καββαθά, Νεκρική σιγή II, 2023, Ακρυλικά σε mylar

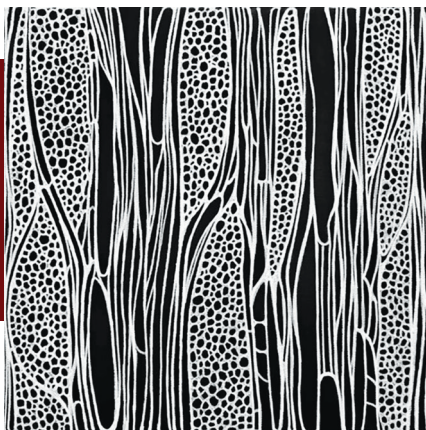
Αντιγόνη Καββαθά, Γιατί ο κορμός ενός πλάτανου; 2025, Ακρυλικά σε mylar

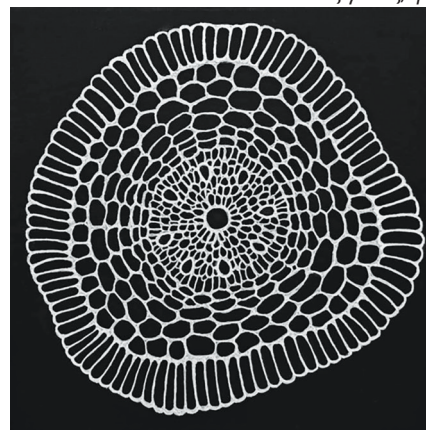
Αντωνία Παπατζανάκη, Xylem - Platanus orientalis-III, 2025, Ανοξείδωτος χάλυβας, πλεξιγκλάς, φως

Αντωνία Παπατζανάκη, Structural 1 | 108, 2025, Λάδι σε καμβά

Αντωνία Παπατζανάκη, Structural 1 | 98, 2024, Λάδι σε καμβά

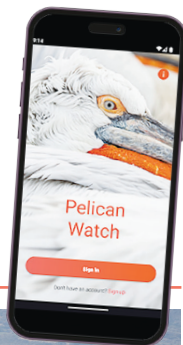

Αντωνία Παπατζανάκη, Structural 1 | 106, 2025

(Τα στοιχεία αντλήθηκαν από το Δελτίο τύπου για την έκθεση)

PELICAN WATCH:

Μια εφαρμογή που κάνει τους πολίτες συμμετόχους στην προστασία των πελεκάνων

Η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών έχει δημιουργήσει την εφαρμογή **Pelican Watch** για να μπορούν όλοι να συμβάλλουν στην παρατήρηση και την προστασία των **πελεκάνων**.

«Κατεβάζοντας την εφαρμογή Pelican Watch, μπορεί ο καθένας να καταχωρεί τις παρατηρήσεις του, όποτε βρίσκεται σε έναν υγρότοπο και δει πελεκάνους να κολυμπούν. Μία εφαρμογή της **επιστήμης των πολιτών**, που έχει δημιουργήσει η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, στην προσπάθειά της να μελετήσει τους πελεκάνους και ειδικότερα τη διατροφή τους», δήλωσε η **Χαρά Βλάχου**, υπεύθυνη επικοινωνίας της Εταιρίας.

«Μέσω της εφαρμογής, η οποία είναι διαθέσιμη μέχρι στιγμής μόνο για Android συσκευές, οι χρήστες, είτε είναι έμπειροι ορνιθοπαρατηρητές είτε απλοί επισκέπτες ενός υγροτόπου, μπορούν να καταγράφουν εύκολα και γρήγορα τη διατροφική επιτυχία των πελεκάνων, όπως επίσης και τις επανεισόδους δακτυλιωμένων ατόμων», πρόσθεσε. «Από τα δεδομένα που θα συλλεχθούν, οι επιστήμονες θα μπορούν να καταλάβουν ποιοι υγρότοποι είναι πιο σημαντικοί για τους πελεκάνους, τότε και γιατί», τόνισε η κ. Βλάχου.

«Το Pelican Watch φιλοξενεί και δύο διαγωνισμούς με έπαθλα δύο έργα του ζωγράφου άγριας ζωής **Πασχάλη Δουγαλή**. Ο πρώτος διαγωνισμός αφορά την καταγραφή της διατροφικής συμπεριφοράς των πελεκάνων. Κάθε καταχώρηση μετράει και αποδίδει έναν πόντο στον χρήστη. Ο συμμετέχων με τις περισσότερες καταγραφές έως το τέλος του έτους θα αναδειχθεί νικητής. Ο δεύτερος διαγωνισμός αφορά τις παρατηρήσεις δακτυλιωμένων πελεκάνων και οι πόντοι διαμορφώνονται ανάλογα με τη δυσκολία παρατήρησης στον υγρότοπο», κατέληξε. Οι διαγωνισμοί διαρκούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Σ.Σ.: Εμείς να σημειώσουμε (με χαρά και περηφάνια) ότι η Χαρά Βλάχου, υπεύθυνη επικοινωνίας της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών, είναι κόρη αγαπημένων φίλων πατριών, του Γιάννη και της Γιώτας Βλάχου. Ο Γιάννης ήταν επί σειρά ετών υπεύθυνος Περιβαλλοντικών και Πολιτιστικών Προγραμμάτων στη Β' /Θμια Εκπαίδευση Αχαΐας. Το μήλο, κάτω απ' τη μηλιά...

Θ.Κ.

Μύθοι των λουλουδιών

Νίκη Τσάμη

Φτέρη
(*Dryopteris filix-mas*)

«Εκεί ψηλά ματάκια μου, εκεί ψηλά που πας στη φτέρη, εκεί ψηλά που πας στη φτέρη, σου 'στησα κρυφό καρτέρι»

Παραδοσιακό Πελοποννήσου

«Στον κόσμο σ' είδα μian αυγή, στον ουρανό μου αστέρι, στον έρημό μου το γιαλό μονάκριβη αρμυρήθρα, βυζασταρούδι γαλανό, δροσάτο σαν τη φτέρη...»

Αρ. Βαλαωρίτης

Όλοι το ύμνησαν, σίγουρα θα είχαν τους λόγους τους.

Φυτό του βόρειου ημισφαιρίου της γης, και στην Ελλάδα, ευδοκμεί σε σκιερά, δασώδη εδάφη. Και η φτέρη είναι φορτωμένη με πολλούς μύθους και από πολλούς λαούς. Δεν είναι τυχαίο, γιατί τα μέρη όπου ευδοκμούσε ήταν φορτωμένα με ίσκιους, θορύβους του δάσους, μα θες μέρα ήταν, μα θες νύχτα ήταν ανατριχίλα σε διαπερνούσε. **Ήταν μέρη με εξωτικές και θείκες παρουσίες.**

Ένα φυτό που δεν ανθίζει ποτέ, όμως η φαντασία των ανθρώπων έλεγε ότι, δεν μπορεί, ανθίζει, αλλά δεν το βλέπουμε όλοι. Δεν είμαστε ικανοί. Για να δεις το άνθος της φτέρης, που ανθίζει μια φορά στα εκατό χρόνια, πρέπει να είσαι αγνός και αθώς σαν βρέφος. Πρέπει να είσαι μόνος, σε απόλυτη ησυχία και γαλήνη. Ανθίζει για μια νύχτα μόνο και μάλιστα την πιο μικρή νύχτα του χρόνου, στη γέννηση του Ιωάννη του Προδρόμου, 23 Ιουνίου.

Μια αχτίδα φωτός κατεβαίνει απ' τον ουρανό πάνω στο φυτό και μονομιάς ξεπετάγεται ένα πράσινο μπουμπούκι, που αμέσως ανοίγει με κατακόκκινα πέταλα και στο κέντρο αναδύεται μια χρυσή σφαίρα, που ενώνεται με την αχτίδα. Αν κάποιος κατα-

φέρει να το δει, θα βιώσει την αιώνια αγάπη και θα βρίσκει, συνεχώς όμως, θησαυρούς. Κάποιοι, ισχυρίστηκαν - πολύ παλιά όμως - ότι το είδαν. Στο σακούλι τους βρέθηκαν και κάτι μανιτάρια... Δεν κρίνουμε κανέναν!

Πάντως, εδώ που τα λέμε, θέλει κότσια για να αποτολμήσει κάποιος κάτι τέτοιο, με τα σκοτάδια, με λύκους, τσακάλια και αρκούδες, το λιγότερο, γιατί υπάρχουν και τα ξωτικά και οι νεράιδες και δεν παίζεις με αυτά. Αυτά πίστευαν στην Β. Ευρώπη.

Στην Αρχαία Ελλάδα τα πράγματα ήταν λίγο πιο ...απλά.

Ένα κορίτσι, ανύπαντρο, μένει έγκυος. Η διαδικασία εξελίσσεται περίπου έτσι:

-Παιδί μου, ποιος σου το έκανε;

Μωρή, ποιος σου το έκανε;

Θα σε σφάξω στο γόνατο, να ξεπλύνω τη ντροπή...

Φοβήθηκε το κορίτσι και πήρε «των ομματιών της». Κατέφυγε στο δάσος με τ' αγρίμια και ήρθε η ώρα του τοκετού. Βροχή κι αντάρα έπιασε, ρουχαλάκια δεν υπήρχαν, αλλά η Μάνα Γη φύτεψε ένα φυτό που έδωσε προστασία στο παιδί. **Ήταν η φτέρη.**

Ένα φυτό που οι αρχαίοι Έλληνες, χρησιμοποιούσαν για φαρμακευτικούς σκοπούς, αλλά και μέχρι το όχι και πολύ μακρινό παρελθόν, το χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι της υπαίθρου, για πρόχειρες καλύβες, στρώματα του καλοκαιριού αλλά και για σκίαστρο.

Στις μέρες μας μπορούμε, μόνο, να απολαύσουμε, κυρίως το Φθινόπωρο, τα απίστευτα χρώματα από το χρυσό έως κόκκινο, σε μια απόδραση στο δάσος.

Η ξήρανση απειλεί τα ελατοδάση της χώρας

Κατάστικτα» από **ξερά δέντρα** είναι από την άνοιξη πολλά δάση στην Κεντρική και Νότια Ελλάδα, με τις περιοχές που προέκυψαν από τεχνητή αναδάσωση να αποδεικνύονται πιο ευάλωτες. Οι επιστήμονες επισημαίνουν ότι το φαινόμενο δεν είναι πρωτόγνωρο, αλλά πλέον οι συνθήκες είναι διαφορετικές. Οφείλεται στη δραματική και ραγδαία μεταβολή των βιοκλιματικών ζωνών της χώρας, προς το θερμότερο και το ξηρότερο, λόγω της **κλιματικής αλλαγής**.

Η ξήρανση δέντρων καθιστά τα δάση πιο ευπαθή σε **προσβολές εντόμων** και βέβαια σε δασικές πυρκαγιές. Οι δασικές υπηρεσίες όμως πρέπει να περιμένουν το φθινόπωρο για να δράσουν, προκειμένου να μην επιδεινωθεί το πρόβλημα. Οι εκτεταμένες, σε κάποιες περιοχές, ξηράνσεις δασικών εκτάσεων άρχισαν να καταγράφονται από την άνοιξη από αρκετά δασαρχεία ανά την Ελλάδα.

Χαρακτηριστική είναι η αναφορά του διευθυντή του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών **Σάββα Καζαντζή** προς το υπουργείο Περιβάλλοντος. Όπως περιγράφει (σε έγγραφο που εστάλη στα τέλη της άνοιξης), στην περιοχή ευθύνης του δασαρχείου Καλαβρύτων, «το πρόβλημα εντοπίζεται τόσο μετά το χωριό Βρώσθενα (Δήμος Διακοπτού) όσο κυρίως στην ευρύτερη περιοχή του Μεγάλου Σπηλαίου, αλλά και των Καλαβρύτων, όπου διαπιστώθηκαν νεκρώσεις ελάτης, ειδικά σε θέσεις με έντονες κλίσεις και έντονα βραχώδη εδάφη».

Οι δασολόγοι διαπιστώνουν ότι νεκρώνονται τα δέντρα που είναι πιο ασθενικά, γι' αυτό παρατηρούμε είτε μεμονωμένες ξηράνσεις είτε ομάδες ξεραμένων δέντρων γύρω από τα αρχικά προσβεβλημένα. Κύρια αιτία είναι η **ξηροθερμία** και η **παρατεταμένη ανομβρία** και δευτερογενώς η **προσβολή από έντομα και μύκητες**. «Υπάρχει μεγάλο θέμα ξήρανσης δέντρων ακόμη και στη Βόρεια Ελλάδα. Για παράδειγμα, έχουν καταγραφεί νεκρώσεις δέντρων στο Φαλακρόν Όρος στη Δράμα», αναφέρει ο **Γιάννης Κόκκορης**, δασολόγος και επίκουρος καθηγητής στο Τμήμα Αειφορικής Γεωργίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

«Η ξήρανση των δασών μεγάλων υψομέτρων (ελάτη, μαύρη πεύκη κ.λπ.) δεν είναι ένα πρόσφατο φαινόμενο, ούτε κάτι το οποίο δεν είχε προβλεφθεί», λέει ο **Παναγιώτης Δημόπουλος**, καθηγητής στο τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών και πρόεδρος της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας. «Ξηράνσεις στα δάση ψυχρόβιων κωνοφόρων στην Πελοπόννησο και αλλού έχουν συμβεί πολλές φορές στο παρελθόν, ήδη από τη δεκαετία του '60. Τα δάση κατάφεραν μέχρι σήμερα να επανέλθουν, τόσο φυσικά, όσο και με τις ενεργές διαχειριστικές παρεμβάσεις της επιχειρησιακά παντοδύναμης κατά το παρελθόν δασικής υπηρεσίας. Παρ' όλα αυτά, οι ξηράνσεις που καταγράφονται τα τελευταία χρόνια, με αποκορύφωμα τη φετινή χρονιά, όπου ολόκληρα ορεινά μεσογειακά ή ψυχρόβια δάση κωνοφόρων εμφανίζονται σχεδόν πλήρως ξηραμένα,

σε διάφορα βουνά της Ελλάδας, είναι απογοητευτικές τόσο ως εικόνα, όσο και γιατί μας κάνουν να αναλογιζόμαστε τους λόγους που φτάσαμε ως εδώ».

Σύμφωνα με τον κ. Δημόπουλο, οι αιτίες δεν είναι πλέον περιστασιακές. «Η **κλιματική αλλαγή** είναι παρούσα εδώ και πολλά χρόνια και μάλιστα πολύ καλά τεκμηριωμένη σε σχέση με την πιθανή εξέλιξή της, αλλά και τις επιπτώσεις που έχει στη βλάστηση και γενικά στο περιβάλλον. Σε πρόσφατη έρευνα για την Ελλάδα, που προέκυψε από τη συνεργασία του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Πανεπιστημίου Πατρών, τεκμηριώνεται η δραματική και ραγδαία μεταβολή των βιοκλιματικών ζωνών της χώρας προς πιο θερμές και ξηρές ζώνες, γεγονός που συνεπάγεται ότι ορισμένα είδη φυτών και τύποι οικοσυστημάτων ήδη δέχονται ανελέητες περιβαλλοντικές πιέσεις, στις οποίες αδυνατούν να προσαρμοστούν, αποτέλεσμα των οποίων είναι σε μεγάλο βαθμό και οι παρατηρούμενες ξηράνσεις».

Πώς εκτιμούν οι επιστήμονες ότι θα εξελιχθεί η κατάσταση; «Για τα ψυχρόβια δάση κωνοφόρων των μέσων και μεγάλων υψομέτρων υπάρχουν δύο σενάρια», επισημαίνει ο κ. Δημόπουλος. «Η θα οδηγηθούν στην ξήρανση και σταδιακά στην αντικατάστασή τους από πιο ανθεκτικά στην ξηρασία και στη θερμοκρασία είδη. Ή θα γίνουν "θύματα" πυρκαγιών με σχεδόν αδύνατη τη φυσική τους αναγέννηση, αφού αποτελούνται από είδη μη προσαρμοσμένα στην πυρκαγιά. Πρόσφατο παράδειγμα η μεγάλη πυρκαγιά στον Φενεό».

«Η από επιλογή υποβάθμιση του ρόλου της Δασικής Υπηρεσίας, υπό την πίεση της αναβάθμισης της Πολιτικής Προστασίας και του μοντέλου υπερεξοπλισμού καταστολής πυρκαγιών, δεν αφήνει περιθώριο εκπλήρωσης του καθορισμένου από το Σύνταγμα σκοπού της: της ενεργού προστασίας και διαχείρισης των δασών και δασικών εκτάσεων της χώρας», τονίζει ο κ. Δημόπουλος.

Από την πλευρά της δασικής υπηρεσίας, ο κ. Γκουντούφας σημειώνει ότι και πόροι και γνώση υπάρχουν - επεμβάσεις όμως δεν μπορούν να γίνουν εν μέσω θέρους. **«Πρέπει τα νεκρωμένα δέντρα να απομακρυνθούν ή,**

αν αυτό δεν είναι εφικτό, να αποφλοιωθούν. Για την Αττική και τη Θεσσαλονίκη, θα γίνει μέσω του Antinero ειδική εργολαβία, για να απομακρυνθούν τα ξερά δέντρα. Για τα ελατοδάση στην υπόλοιπη Ελλάδα θα δοθούν πόροι από το Πράσινο Ταμείο, κατόπιν αιτημάτων των κατά τόπους δασικών υπηρεσιών. **Οι επεμβάσεις όμως μπορούν να γίνουν μόνο από το φθινόπωρο έως την άνοιξη**, περίοδο κατά την οποία τα έντομα ζουν μέσα στον φλοιό των προσβεβλημένων δέντρων σαν νύμφες. Αν το κάνεις τώρα, θα απελευθερώσεις τα έντομα, κάτι που θα προκαλέσει μεγαλύτερη καταστροφή στα όμορα δέντρα».

«Οι ξηράνσεις που βλέπουμε φέτος στα δάση μας είναι ίσως το τελευταίο "καμπανάκι" της φύσης, που μας "ζητάει", ακόμη μια φορά, απεγνωσμένα δράση, συνεργασία και προσαρμοσμένο τρόπο άσκησης των δραστηριοτήτων μας, σε τοπικό, περιφερειακό και πλανητικό επίπεδο», καταλήγει ο κ. Δημόπουλος. «Αλλά το αν θα ακούσουμε αυτό το ξεκάθαρο μήνυμα της φύσης και θα ανταποκριθούμε, είναι πάντα στο χέρι μας».

Πηγή: Άρθρο του Γ. Λάλιου στην εφημερίδα «Καθημερινή»

Εκπαιδευμένους εθελοντές χρειαζόμαστε, όχι νέες προσλήψεις.

Ο πύρινος τρόμος που περικύκλωσε την Πάτρα και την Κ. Αχαΐα, επανέφερε με δραματικό τρόπο το θέμα του προβληματισμού για τα αίτια και τους τρόπους αντιμετώπισης αυτής της απειλής.

Όταν απειλούνται συνοικίες της τρίτης πόλης της χώρας ή και – για πολλοστή φορά – προάστια της πρωτεύουσας, πρέπει να σκεφτούμε και πάλι τι δεν κάνουμε καλά και να κάνουμε άμεσα βήματα για την διόρθωσή του.

Σχετικά, αναφερόμαστε αναλυτικά στο Δελτίο τύπου μας, που εκδώσαμε την 26^η Αυγούστου και δημοσιεύουμε και στο παρόν φύλλο. Στο σημείωμα αυτό επισημαίνουμε μια πλευρά που φαίνεται πως έχουμε παραμελήσει:

Την πλευρά των εκπαιδευμένων, συντονισμένων και εξοπλισμένων εθελοντών.

Μιλώντας με συμπολίτη, που είδε τον κίνδυνο κατά πρόσωπο με τη φωτιά να «γλείφει» την περίμετρο του σπιτιού του, κρατώ ως μαρτυρία με βαρύτητα την παρατήρησή του.

«Είδα νέους με μοτοσικλέτες και πυροσβεστήρες να αντιμετωπίζουν με επιτυχία εστίες στην περιοχή των Συχαινών. Ήξεραν τους δρόμους και την περιοχή».

Διαβάζοντας ότι η Πυροσβεστική κάλυψε των δασών στη Γερμανία βασίζεται κυρίως σε ένα ευρύ δίκτυο εκπαιδευμένων και εξοπλισμένων εθελοντών πυροσβεστών, που με την

κήρυξη συναγερμού δικαιούνται να αφήσουν την δουλειά τους και να επέμβουν ομαδικά και συντονισμένα στις φωτιές αφενός, ότι η ελληνική κυβέρνηση, ενώ έχουμε ήδη κάπου 18500 προσωπικό στην Πυροσβεστική Υπηρεσία, σχεδιάζει 1300 προσλήψεις ακόμη για το άμεσο μέλλον αφετέρου, αναπόφευκτα έρχεται η σκέψη μήπως το «μείγμα» της δικής μας πολιτικής έχει πρόβλημα.

Είναι φανερό ότι με συνεχείς προσλήψεις προσωπικού, που δεν γνωρίζει τα «κατατόπια» κάθε περιοχής και υποτίμηση των δυνατοτήτων των εθελοντών σε κάποιους μόνο που θα σβήσουν με κλάρες τα υπολείμματα μιας φωτιάς, δεν προχωράμε καλά.

Η διοχέτευση πόρων όχι σε νέες προσλήψεις μονίμων ή εποχιακών, αλλά σε ένα δίκτυο εθελοντών με τα χαρακτηριστικά του γερμανικού μοντέλου (εκπαίδευση, εξοπλισμός, γρήγορη ειδοποίηση και συντονισμός), ίσως θα ήταν ένα αποφασιστικό βήμα για την επιτυχέστερη αντιμετώπιση των πυρκαγιών, ιδίως σε περιστατικές περιοχές.

Για να μη μηδενίζουμε, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι και το 112, παρά την αναφερόμενη από μερικούς «κατάχρησή» του, αλλά και η βελτίωση της ικανότητας της Πυροσβεστικής στο θέμα του ταχέως εντοπισμού και επέμβασης, είναι πρόοδοι.

Η χρηματοδότηση ενός δικτύου εκπαιδευμένων και εξοπλισμένων κατάλληλα εθελοντών

με γνώση των περιοχών δράσης τους, αντί νέων προσλήψεων, πιθανότατα θα απέδιδε πολλάπλάσια. Εκτός του ότι θα συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός σώματος νέων πολιτών με αυξημένη αίσθηση ευθύνης για την περιοχή που ζουν.

Γιώργος Κανέλλης

Πύργος – Τσακώνα: Αδικαιολόγητο και επιζήμιο σχέδιο

Τα εγκαίνια του αυτοκινητοδρόμου Πατρών-Πύργου, έστω και χωρίς το τμήμα Μιντιλόγλι-κόμβος Αλισσού, είναι σημαντικό γεγονός για την ταχύτερη, και ασφαλέστερη προπάντος, κυκλοφορία μεταξύ Πατρών και Πύργου, δοθέντος ότι ο δρόμος αυτός, όπως ήταν, δικαίως είχε ονομαστεί «σκοτώστρα». Είχε περάσει επίσης από ...σαράντα κύματα με κατατμήσεις του έργου, που προκάλεσαν ετών καθυστέρηση και αντιδράσεις ως προς τη χάραξη.

Ήδη παραδόθηκε στην κυκλοφορία και αναμένουμε να αποδώσει οφέλη τόσο ασφαλείας όσο και οικονομικής ανάπτυξης για την Δυτική Ελλάδα.

Με τα εγκαίνια και την επικείμενη ολοκλήρωση και του τελευταίου τμήματος της Πατρών Πύργου επανήλθε στην δημόσια συζήτηση το θέμα της συνέχειάς του, του αυτοκινητοδρόμου Πύργου-Τσακώνας, άλλα 75 χιλιόμετρα.

Το τμήμα Πύργος-Τσακώνα αποτελεί το τελευταίο και αναξιολογούμενο κομμάτι της αρχικής σύμβασης παραχώρησης της Ολυμπίας Οδού. Είχε ενταχθεί στον σχεδιασμό από το 2008, αλλά αφαιρέθηκε το 2013 – μαζί με το τμήμα Πάτρα-Πύργος – λόγω της σφοδρής οικονομικής κρίσης που αντιμετώπιζε τότε η χώρα. Επανήλθε εκ νέου στον χάρτη των μελλοντικών έργων το 2021, ως τμήμα προς υλοποίηση, εφόσον εξασφαλιστούν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις. Ο πρωθυπουργός Κ. Μητσοτάκης δήλωσε την πρόθεσή του να υποστηρίξει την κατασκευή και αυτού του τμήματος, κατά την τελετή των εγκαίνιων, εφόσον εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση.

Υπάρχει όμως μια μεγάλη διαφορά από το έργο Πάτρα-Πύργος. Αν αυτό – οριακά – εγκρίθηκε εν σχέσει με το κριτήριο των φόρων λόγω της συνεκτίμησης του θέματος της ασφάλειας, αυτό δεν

φαίνεται πιθανό να συμβεί για το τμήμα Πύργος-Τσακώνα. Όχι μόνο οι κυκλοφοριακοί φόρτοι, μακράν μικρότεροι του Πάτρα-Πύργος, δεν το δικαιολογούν, αλλά και προκαλεί σοβαρές περιβαλλοντικές ανησυχίες. Το πρόβλημα της διέλευσης από την στενή, όσο και άκρως ευαίσθητη περιβαλλοντικά, περιοχή του Καϊάφα, δεν επιλύεται και το ολυμπιακό τοπίο σίγουρα θα υποστεί μια βάνουση υποβάθμιση.

Από οικολογική σκοπιά λοιπόν, πέραν της οικονομικής σκοπιμότητάς (θα μιλήσουν οι Βρυξέλλες γι' αυτή την πλευρά και σίγουρα

θα μιλήσουν αυστηρά) το έργο αυτό ΔΕΝ είναι αποδεκτό, αλλά ούτε και αναγκαίο. Μια απλή βελτίωση – περιορισμένη διαπλάτυνση του υπάρχοντος δρόμου είναι αρκετή.

Τα είχαμε πει αυτά, κόντρα στο ρεύμα, ως «Οικολογική Δυτική Ελλάδα», στο Περιφερειακό Συμβούλιο παλαιότερα, τα λέμε και πάλι: Το Πύργος-Τσακώνα, ως αυτοκινητοδρόμος, δεν δικαιολογείται ούτε οικονομικά, ούτε περιβαλλοντικά, δεν υπάρχει λόγος να γίνει.

Γιώργος Κανέλλης

Συνεχίζει να μας λείπει ο «τρόπος»!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Με τη λύπη να μας διακατέχει, μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές γύρω από τον αστικό ιστό της πόλης της Πάτρας και της Δυτικής Αχαΐας, κρίνουμε χρήσιμο να υπενθυμίσουμε αυτά τα οποία τόσα χρόνια ως Οικολογική Κίνηση Πάτρας υποστηρίζουμε και που σε μεγάλο βαθμό ισχύουν και τώρα.

Ο δημόσιος διάλογος θα πρέπει να επικεντρωθεί στα παρακάτω πεδία:

Πρόληψη, επιστημονική διαχείριση δασών, μεθοδολογία καταστολής πυρκαγιών, έγκαιρη ειδοποίηση, σύγχρονος και αποτελεσματικός εξοπλισμός πυρόσβεσης, αξιοποίηση εκπαιδευμένων εθελοντών.

Κλειδί η ορθή αναγνώριση των αιτιών

Σε κάθε περίπτωση ένα είναι σίγουρο, ότι πρέπει να δεχτούμε πως η **επιδείνωση της κλιματικής αλλαγής** επιβαρύνει σοβαρά την κατάσταση, αφαιρώντας υγρασία από τα δάση και καθιστώντας τα εύφλεκτα. Είναι όμως μέγα λάθος να τα ρίξουμε όλα σ' αυτήν. Αιτίες που έχουν ερευνηθεί και τεκμηριωθεί στα προηγούμενα χρόνια φαίνεται πως έχουν τον κύριο λόγο, με την κλιματική αλλαγή να τις ενισχύει.

Ισχύουν αιτίες μακροχρόνιες και δύσκολα αντιστρέψιμες, όπως η **εγκατάλειψη των δασών** και δασικών εκτάσεων από την εντατική αιγοπροβατοτροφία (η υπερβολή της βλάπτει, όχι αυτή καθαυτή), γιατί το επάγγελμα του κτηνοτρόφου αυτής της μορφής δεν είναι πια ελκυστικό. Άλλα επίσης δασικά επαγγέλματα, ασκούμενα από ανθρώπους, που φρόντιζαν το δάσος, όπως η ρητινοσυλλογή έχουν περιοριστεί.

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν από εκεί: η **καύσιμη ύλη έχει αυξηθεί** για τους παραπάνω λόγους και για έναν - παράδοξο - ακόμη: οι επιτυχημένες σε κατασταλτική δασοπυρόσβεση χρονιές συνεπάγονται επίσης συσσώρευση ξηρής καύσιμης ύλης. Η γενικότερη επίσης μείωση του πληθυσμού της υπαίθρου και η χαλάρωση, σε σχέση με το παρελθόν, σχετικά με την πυροφύλαξη ταχείας ειδοποίησης (πριν δεκαετίες οι κάτοικοι των αγροτικών κοινοτήτων είχαν 1-2 μέρες κάθε καλοκαίρι βάρδια πυροφύλακα) με στόχο την άμεση ειδοποίηση των αρχών, σήμερα αυτό γίνεται αποσπασματικά, όπου υπάρχουν εθελοντικές ομάδες, οι Δήμοι δεν δίνουν έμφαση.

Ας μην ξεχνάμε ακόμη γνωστές και αποδειγμένα υπαρκτές αιτίες, όπως οι σπινθήρες από το κακά συντηρημένο δίκτυο των **δικτύων υψηλής τάσης ρεύματος**, σπινθήρες που γνωρίζουμε ότι ευθύνονται για πυρκαγιές του παρελθόντος σε μεγάλα υψόμετρα βουνών, όπως ο Ταύγετος. Η κλιματική αλλαγή αυξάνει και τον αριθμό των συμβάντων **«ξηρής καταιγίδας»**, πτώσης κεραυνών χωρίς βροχή, φαινόμενο που φαίνεται να ευθύνεται για την mega-πυρκαγιά του Έβρου, αλλά και για πυρκαγιές στη νότια Αττική.

Φυσικά υπάρχουν και οι **εμπρησμοί**, από αμέλεια τις περισσότερες φορές, από ανθρώπους που επιμένουν να βάζουν φωτιά για πρακτι-

κούς λόγους ή να χρησιμοποιούν κοντά σε ξηρά καύσιμη ύλη εργαλεία που αφήνουν σπινθήρες μέσα στην απαγορευμένη περίοδο. Δεν συζητούμε τις περιπτώσεις των εμπρησμών με δόλο, καθώς έχει τεθεί το θέμα της αυστηροποίησης των ποινών για το έγκλημα αυτό.

Γιατί ξεφεύγουν βδομάδες οι πυρκαγιές;

Ένα ερώτημα που τίθεται από πολλούς είναι αυτό της αποτελεσματικότητας των κατασταλτικών αρχών, της Πυροσβεστικής πρωτίστως. Είναι σαφές ότι επί δεκαετίες η Πυροσβεστική όχι μόνο δεν έχει καταφέρει να αξιοποιήσει την πείρα της Δασικής Υπηρεσίας, μετά τη βιαστική και χωρίς μελέτη μετακίνηση της αρμοδιότητας της κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών σε αυτήν, αλλά και επέμενε (μέχρι πρότινος τουλάχιστον) σε αρχές, όπως η αποφυγή του αντίπυρος ως μέσου αντιμετώπισης μεγαπυρκαγιών. Είναι θετικό ότι η μέθοδος χρησιμοποιήθηκε φέτος, στην Ζάκυνθο, με επιτυχία.

Η Πυροσβεστική, όπως δείχνει η αδυναμία της να ελέγξει πυρκαγιές που φτάνουν και σε διψήφιο(!) αριθμό ημερών, δεν έχει αντιληφθεί ή δεν έχει καταφέρει να ενσωματώσει τις γνώσεις (δρόμοι, συμπεριφορά ανέμων, περιοχές ευκαιρίας για αναχαίτιση) και μεθόδους που αντιστοιχούν στη φύση του δάσους, ως πολύπλοκου, μεγάλης έκτασης οργανισμού και όχι «στατικού» όπως ένα αστικό ακίνητο, πράγματα που απαιτούν την επιστημονική προσέγγιση της δασολογικής επιστήμης και εμπειρίας. Τα μαθήματα μεθόδων που έδωσαν ξένοι πυροσβέστες, που μας βοήθησαν, λένε πολλά.

Τι να κάνουμε

Από την άλλη πλευρά, εύκολες λύσεις «με μια κίνηση» επαναφοράς της αρμοδιότητας στη Δασική Υπηρεσία περισσότερο την εντύπωση θα υπηρετήσουν παρά την ουσία. Με κάποιο τρόπο, μετά από σε βάθος διάλογο ειδικών, μάχιμων στελεχών και πολιτικών προσώπων, είναι φανερό ότι πρέπει να βρούμε τον τρόπο, πρόληψη και καταστολή πυρκαγιών να τεθούν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο διαχείρισης και ο κοινός στόχος να υπηρετηθεί και από την Δασική και από την Πυροσβεστική με ΕΝΙΑΙΟ στίβαρο συντονισμό (όχι δικέφαλα σχήματα) και ετήσια, όχι εποχική λογική. Φυσικά δεν πρέπει να υποτιμηθούν και τα χιλιοεπιτωμένα: **εξαφάνιση**

των παράνομων αποθέσεων απορριμμάτων στα δάση, ΟΛΩΝ επιτέλους, έμφαση στην έγκαιρη ειδοποίηση μέσω πυροφυλάκων και drone, διεύρυνση και επέκταση αντιπυρικών ζωνών.

Πέραν των παραπάνω είναι σημαντικό να διερευνήσουμε και δύο ακόμη πλευρές έχοντας κατά νου ότι το μεσογειακό δάσος δεν έχει, παραδοσιακά, την μορφή αδιαπέραστης ζούγκλας, αλλά μάλλον «μωσαϊκού», όπου οι δασικές εκτάσεις εφάπτονται με λιβάδια και αγρούς: την σχεδιασμένη (όχι αυθαίρετη) απόδοση δασωμένων παλαιών αγρών σε νέα αγροτική χρήση και την εμπορική χρήση των πευκοδασών. Συν την συνέχιση προγραμμάτων αφαίρεσης καύσιμης ύλης, με προτεραιότητες όμως στα πιο ευάλωτα δάση και όχι κατανομή χρημάτων παντού εξίσου. Και φυσικά όχι με σαρωτικές λογικές, αλλά επιλεκτικά, ώστε να μην πληττεται η πανίδα, πράγμα που δυστυχώς έγινε στο πλαίσιο του προγράμματος Antinero.

Ας ευχηθούμε και ας πιέσουμε, για να μη χρειαστούν μια-δυο ακόμη τέτοιες χρονιές, για να προχωρήσει στην αναγκαία ριζική αλλαγή μοντέλου με την επιστήμη στο σχεδιασμό και το συντονισμό, την χρήση όλων των αποδεκτών μεθόδων, τη συστηματική πρόληψη όλη τη χρονιά και τον έλεγχο του τι γίνεται όντως και τι μένει στην επιφάνεια.